

Miniszteri látogatás a marosludasi cukorgyárban

Hazafias vállalkozás az újraindítás

Fotó: Vajda György

– Hazafias gazdasági vállalkozás volt megmenteni és újraindítani a gyárat – jelentette ki tegnap délelőtt a marosludasi cukorgyárban tett látogatása után Florin-Ionuț Barbu mezőgazdasági miniszter, aki a szaktárca több képviselőjével, Dumitrița Gliga parlamenti képviselő társaságában kereste fel a nemrég újraindított mezőgazdasági, élelmiszeripari egységet. A tárcavezetőt a gyár képviselőinek élén Mihaela Neagu többségi tulajdonos is fogadta.

Vajda György

A miniszter meglátogatta a gyárat, majd találkozott a gazdákkal is. A zártkörű beszélgetésen elsősorban a cukorrépa-termesztőket érintő gondokról tárgyaltak, és arról, hogy miként tudja segíteni majd a szaktárca a gazdákat. A látogatás végén a miniszter és a főreszvényes a gyár udvarán sajtótájékoztatót tartott.

Florin-Ionuț Barbu gratulált a vállalkozónak azért, hogy sikerült újraindítani a gyárat, amely végre hazai cukrot állít elő és juttat a piacra. Továbbá fontosnak tartotta, hogy ezáltal a gazdákat is arra ösztönzi, hogy természetesen cukorrépat, és az sem mellékes, hogy munkahelyeket

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Tanuszoda épül Nyárádszerezében

Múlt héten a kivitelezők hatalmas lendülettel lebetonozták a Récei István utcában létesülő tanuszodát, így a vasbetonszerelés után már csak a belső teret kell kialakítani.

2.

Kevés helyen, de lehet gyógyítani

A funkcionális urológia időszerű kérdéseiről Marosvásárhelyen megrendezett tanácskozáson tartott sikeres előadást dr. Lovász Sándor budapesti urológus főorvos, IC-specialista egy rendkívül kellemetlen betegségről...

5.

MCC-tanulmányi kirándulás Brüsszelben

A Mathias Corvinus Collegium Alapítvány Középiskolás programjának keretében 12 erdélyi diák vett részt a szeptember 18–21. között megszervezésre kerülő brüsszeli tanulmányúton.

10.

20%

KEDVEZMÉNY*

- óvodásoknak
- iskolásoknak
- egyetemistáknak

* Részletek az üzleteinkben.

Keress bizalommal!

0265 212 304

Marosvásárhely, Szászrégen, Szováta

OPTICA
OPTOFARM

Aktuális

Eltűnő lakosság?

Antalfi Imola

Az Amerikai–Román Kereskedelmi Kamara (AmCham) megrendelésére végzett gazdasági elemzés néhány igen súlyos következtetést fogalmazott meg: többek közt arra hívja fel a döntéshozók, a kormány figyelmét, hogy az elkövetkező 10 évben 1,1 millió lakos „tűnik el” Romániából, ami mintegy 224 ezer munkavállaló hiányát vetíti előre 2026-ra. Miközben 2022-ben 145 ezren hiányoztak a munkaerőpiacról, 4 év alatt ez a szám 80 ezerrel növekszik. Azonban az AmCham igazgatótanácsi tagja szerint ez a szám akár meg is duplázódhat. Ami már aggasztó, hiszen a munkaerőpiac jelentősen befolyásolja az ország gazdasági mutatóinak alakulását. Szám szerint: 2022-re 4,4 milliárd euróra becsülik a termelés kiesést, ami 2026-ra 9,6 euróra növekedhet, az államkassza pedig 2,4 milliárd euróval kevesebb jövedelmet könyvelhet el. Az is érdekes adat, hogy míg 2010–2020 között egymillióval lettünk kevesebben, 2030-ig a becslések szerint ugyanennyien „tűnnek el” Romániából. Egyértelmű, hogy leginkább a külföldi munkalehetőség „szívja el” a 15–64 év közötti munkavállalókat. A felmérés kitér az inaktív csoportokra is, a nem dolgozó lakosság számát 400 ezerre becsülik, amivel Románia a listavezető Olaszországot követi. Elsősorban a 15–25 évesekről van szó, akik nem tanulnak, és nem is dolgoznak, számuk 350 ezerre tehető.

Az AmCham által felvetett megoldások egyike a külföldi, EU-n kívüli országokból érkező, több százéves nagyszámú munkavállalók beengedése, ami ugye „tűzoltás”, és rövid távon működhet eredményesen. Sokkal

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

5., csütörtök
A Nap kel
7 óra 25 perckor,
lenyugszik
18 óra 55 perckor.
Az év 278. napja,
hátravan 87 nap.

*Isten éltesse!

Ma AURÉL, holnap BRÚNÓ és RENÁTA napja.
BRÚNÓ: germán eredetű német névből származó férfinév. Jelentése: barna.
RENÁTA: a Renátusz férfinév női párja, jelentése: újjászületés.

IDŐJÁRÁS

Részben napos
Hőmérséklet
max. 22 °C
min. 7 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. október 4.

1 EUR	4,9752
1 USD	4,7387
100 HUF	1,2805
1 g ARANY	277,7786

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Marosvásárhelyi galériák fehér éjszakája

Október 7-én, szombaton 17 órától éjfélig kerül sor a Marosvásárhelyi galériák fehér éjszakája című rendezvény-sorozatra a megyeszékhelyi művészeti galériákban és alternatív tereken. A K'ARTE szobában (George Enescu utca. 2. szám) Gabriela Vanga Kozmikus húrok / Cosmic strings című, installációkat, festményeket, videókat tartalmazó tárlata tekinthető meg, 21.30-kor a művész tart tárlatvezetést. Az Art Nouveau Galériában (a Maros Megyei Képzőművészek Szövetségének kiállítótermében) Crina Stănescu Oszlop című festészeti kiállítása nyílik meg a művész jelenlétében. A művészet elő- és utóélete címmel látható kiállítás a Bolyai téri B5 Stúdióban, a Bernády Házban pedig Barabás Éva 80. születésnapjának festészeti kiállítását lehet megtekinteni. A Wine & Art Social Club és a Winekooltour Egyesület Călărașilor (Kossuth) utca 100. szám alatti székhelyén 18 órakor megnyílik a Gen Z (feltörekvő művészek a Z generációból) című kortárs képzőművészeti kiállítás, a Bolyai tér 5. szám alatti műtermekben pedig szintén 18 órától várják az alkotók az érdeklődőket. További látogatható művészeti terek: az Antigalerie Cactus az Aurel Filimon (Iskola) utca 14. szám alatt, valamint a várbeli kiállítások, amelyek ez alkalommal 17 órától 22 óráig tartanak nyitva. A belépés mindenhol ingyenes. A Galériák fehér éjszakája 2007-ben Bukarestben indított rendezvényesorozat, kezdeményezője és szervezője az Ephe-mair Egyesület, a helyi szervező a K'ARTE Egyesület.

Az aradi vértanúkra emlékeznek Marosvásárhelyen

Az aradi vértanúk kivégzésének 174. évfordulója alkalmából megemlékezést tart október 6-án, pénteken 17 órától a Székely vértanúk emlékművénél az RMDSZ marosvásárhelyi szervezete. A szervezők felkérlik a rendezvényen részt vevő személyeket és szervezeteket, hogy a hagyományos koszorúzás helyett egy szál virággal tisztelegjenek a vértanúk emléke előtt.

Mezőségi gazdanap

Október 8-án, vasárnap gazdanapot tartanak a mezőpaniti sportpályán. A rendezvény reggel 9 órakor traktoros felvonulással kezdődik, 10 órától pedig a mezőségi termelők hagyományos termékeiből nyílik vásár. 11 órától ünnepi istentiszteletre kerül sor. A hivatalos megnyitót 14 órától tartják, ekkor kerül sor a Székely termék védjegy, valamint a Magyarok kenyere program keretében összegyűlt adományok átadására. 14.30-tól Hogyan tovább, mezőségi termékek? címmel kerekasztal-beszélgetést szerveznek. Délután több előadást hallgathatnak meg az érdeklődők, 17 órától A munkavédelem fontossága a mezőgazdaságban, 17.15-től Modern eszközök a mezőgazdaságban címmel, 18 órától pedig a borkészítés rejtelmeibe kalauzolják el a szakemberek a látogatókat. Az esti órákban borkóstoló, szabadtéri mulatság, valamint zenés műsor várja a szórakozni vágyókat.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Tanuszoda épül Nyárádszerezében

Múlt héten a kivitelezők hatalmas lendülettel lebetonozták a Récsei István utcában létesülő tanuszodát, így a vasbetonszerelés után már csak a belső teret kell kialakítani. A medence alatt kialakított műszaki helyiségekben lesz majd a vízellátó és fűtőrendszer, fent a padló-csempézett járófelületet és természetesen a medencét is el kell készíteni.

Vajda György

A beruházást az Országos Befektetési Alap (CNI) végzi az önkormányzat által a rendelkezésére bocsátott területen, amelyet természetesen a munkálatok befejezése után visszaadnak.

A típususzoda értéke mintegy 9 millió lej, amelyet a befektetési alap áll. Az önkormányzat önrésze a közművesítés, amely 1,6 millió lejbe került, és az építkezési munkálatok megkezdése után mintegy két hónappal már elkészült, így csak rá kell kötni majd az uszoda rendszerét. A pályázati dokumentáció szerint a létesítményt a kivitelező december 31-ig át kell adja. A polgármester úgy véli, a jelenlegi állapotokat nézve ez az átadás elhúzódhat. Ettől eltekintve úgy tervezik, hogy csak jövő májusban vagy júniusban nyitják majd meg a létesítményt, hiszen először is el kell végezni a próbaüzemeltetést, és az sem titok, hogy télen nem gazdaságos egy ilyen uszoda működtetése.

Mindenképpen a legköltséghatéko-

nyabban szeretnék üzemeltetni, így a munkálatok befejezése utáni időszakban elsősorban a használatának a rendszerét szeretnék megszervezni. Természetesen, mivel ez tanuszoda, elsősorban a diákoknak ajánlják fel, de a működtetők szándékában áll, hogy akár reggel 6 órától este 11-ig is nyitva álljon a sportolni vágyók előtt. Ez az uszoda egy korábbi títusterv alapján készül.

Mint ismeretes, a pályázat meghirdetése után egy újabb – feljavított – változatra is lehetett volna pályázni, azonban ennek a kivitelezésével már annyira álltak, hogy nem lehetett visszamondani, illetve ebben az esetben

az is fennállt, hogy elveszti az önkormányzat a pályázati pénzt. Az új típusokban lelátó és napelemes rendszer is van. Ez utóbbiakat a későbbiekben majd kialakítja a polgármesteri hivatal, ugyanis a belső tér lehetővé teszi egy mintegy 100 férőhelyes emelvény kiépítését, az uszoda melletti telekre pedig akadálytalanul lehet néhány napelemet telepíteni, amivel majd a hőenergia-szolgáltatás egy részét megoldják.

Az uszoda megépítésével, a mellette levő két labdarúgópályával immár korszerű sportkomplexum áll majd jövőre a nyárádszerezedeiak és a környékbeliek rendelkezésére.

Fotó: Vajda György

Megjelent a Székelyföld októberi száma

A Székelyföld folyóirat 2023/10. számában verssel jelentkezik Bánfai Zsolt, Bene Adrián, Fellingner Károly, Halmai Tamás és Kristó Tibor. Prózákat publikál Benkő Imola Orsolya, F. Bakó Enikő, Káli István, Nádas Krisztina és Oravecz Imre. Jaroslav Hasek velencei humoreszkjei Száz Pál fordításában olvashatók.

A Pályakép rovatban Korpa Tamás nagyinterjúja olvasható Dávid Gyula irodalomtörténész-szerkesztővel, erdélyi '56-ossal.

A Kódoszlás című történelmi rovatban Cseke Péter Ho-

moródminti unitárius lelkészek '56-os pere címmel közöl tanulmányt.

Magyar Zoltán nagyívű könyves vállalkozásáról, a Moldvai csángó mondakatalógusról Halász Péter és Sántha Attila értekeznek.

Az oral history típusú anyagokat közlő Ujjlenyomat rovatban ezúttal B. Kovács András Nem egészen önkéntes száműzetésben című, 1982–88 között vezetett bukaresti naplójának I. része olvasható.

A lapszámot Ráduly Mária Pirocska munkái illusztrálják.

RENDEZVÉNYEK

Lajtha László-est

Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány újonnan felavatott marosvásárhelyi koncerttermében, a Bartók Béla teremben nagyszabású koncertre kerül sor október 6-án, pénteken este 7 órától. Kőrspatak és Budapest címmel Lajtha László-est lesz a budapesti Tükrös zenekar és Kádár István, Marosvásárhelyen született hegedűművész vonósnégyesének közreműködésével. A koncertet táncház követi, muzsikál a Tükrös zenekar.

Laczkó Nagy Aranka kiállítása

A naiv művészetnek szentelt élet címmel nyílik kiállítás október 7-én, pénteken délelőtt 11 órakor a Maros Megyei Képzőművészek Egyesülete Egyesülés (Unirea) képtárában, a Köztársaság tér 9. szám alatt.

A János vitéz az Arielben

Október 5-én, csütörtökön (ma) 12.30-kor Petőfi Sándor János vitéz című elbeszélő költeményét adja elő Szabó Dániel bábművész a marosvásárhelyi Ariel Gyermekek és Ifjúsági Színházban. A Barabás Olga rendezte előadás alatt teljes terjedelmében elhangzik a mű. Zenészek: Cseke Péter, Dull János, Gönczy Katalin; zeneszerző: Kovács Károly; homokanimáció: Cakó Ferenc; tervező: Barabás Olga, Iszlai Erika.

Fesztiválnytó operahangverseny

A Román Televízió Marosvásárhelyi Stúdiójával és a Maros Művészegyüttessel közösen szervezett operahangverseny nyitja meg a XXXIII. Constantin Silvestri nemzetközi zenei fesztivált október 5-én, csütörtökön (ma) 19 órakor a Kultúrpalota nagytermében. A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia vegyes kórusát és szimfonikus zenekarát Cristian Spătaru vezényli, szólisták: Cristina Damian mezzoszoprán, Borsos Edith szoprán, Dumitru Mițu tenor, György Levente bariton. A nagyjéremű részleteket hallgathat meg Bizet Carmen című operájából.

Családi nap a kutyfalvi Degenfeld-kastélyban

A Visit Maros Egyesület az AntePortum Egyesülettel, a Pro Castellum Degenfeld Egyesülettel és a Maros Művészegyüttessel közösen október 8-án, vasárnap 11 és 17 óra között családi napot szervez Kutyfalván, a Degenfeld-kastélyban. A rendezvény alatt látogatható a kastély, amelynek termeiben és parkjában különböző gyermekprogramokra kerül sor, a fiatalok számára társasjátékteret, szabadulósobát, valamint chill zone-t alakítanak ki a szervezők, és koncert is lesz. A belépés ingyenes, de mivel a létszám korlátozott, az eseményen való részvétel előzetes regisztrációhoz kötött. Regisztrálni az alábbi oldalon lehet: bit.ly/3PwDy0m. A rendezvény alatt gulyásfőzés is lesz, a megvásárolt ételadagokból begyűlt összeget a szervezők a kastély fenntartására fordítják.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirocska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Az IMF szerint idén 6 százalékos lesz a költségvetési hiány

További reformokra van szükség

A Nemzetközi Valutaalap (IMF), várakozásai szerint idén 2,3 százalékos lesz a gazdasági növekedés és 6 százalékos a GDP-arányos költségvetési hiány Romániában.

A nemzetközi pénzügyi romániai küldöttségének vezetője, Kees Martijn szerdai bukaresti sajtótájékoztatóján elmondta, hogy a kormány deficitcsökkentő csomagja 'jó irányba tett lépés', de további reformokra van szükség.

Az IMF szakértője szerint főként adóreformokra van szükség a költségvetési bevételek növelése és a méltányos és hatékony adóztatás érdekében. Kees Martijn úgy értékelt, hogy a következő két évben a román államnak a deficitcsökkentő csomagban előirányozottnál két százalékkal nagyobb bevételekre lenne szüksége.

A hatóságokkal tartott konzultációk után kiadott közleményében az IMF azt javasolta a bukaresti kormánynak, hogy törölje el az adókedvezményeket, tegye hatékonyabbá a héabegyűjtést, vezessen be egy „megreformált” ingatlanadót, és fiskális intézkedésekkel ösztönözze a hatékony energiafelhasználást.

A nemzetközi pénzügyi szervezet szerint a kormány deficitcsökkentő csomagjának hatására jövőre 5 százalékra mérséklődik a költségvetési hiány, de további lépé-

sekre van szükség ahhoz, hogy 3 százalék alá csökkenjen.

Az IMF megfelelőnek tartja a deficitcsökkentő csomagba foglalt intézkedések többségét. Közleménye szerint a mikro- és kisvállalkozások adójának megemlése növeli a költségvetési bevételeket, de még jobban kellene csökkenteni azt a jövedelemhatárt, ameddig egy cég mikro- és kisvállalkozásnak minősül. Ugyanakkor megállapítja: a nagyvállalatokra és a bankokra kivetett árbevétel-arányos adó igazságtalan terhet ró az alacsony árrest alkalmazó cégekre.

Az IMF közölte azt is, hogy a kormány kiadáscsökkentő intézkedései helyes lépések ugyan, de nem jelentenek majd jelentős megtakarításokat. Ráadásul – tették hozzá a közleményben – az idős lakosság támogatása, az oktatás és az egészségügy minőségének javítása jelentősen meg fogják terhelni a költségvetést.

A nemzetközi pénzügyi szervezet hangsúlyozza, hogy az adórendszer módosításának átláthatóan kell történnie, a rögtönzött adóemelések ugyanis bizonytalanságot okoznak a lakosságban és az üzleti szférában. Ezért az IMF az adópolitikát megtervező pénzügyminisztériumi osztály létrehozását javasolja a kormánynak.

A nemzetközi pénzügyi szervezet szerint az

infláció 7 százalékról 4 százalékra csökken Romániában 2024 végére, de meg fogja haladni a Román Nemzeti Bank inflációs célját.

Ami pedig a gazdasági növekedést illeti: az IMF úgy véli, hogy az üteme középtávon elérheti az évi 3–3,25 százalékot, ha jelentős marad a fogyasztás, és megtörténnek az EU helyreállítási alapjából finanszírozott beruházások. Szakértői szerint az idei gazdasági növekedés várhatóan 2,3 százalékos lesz, a jelentős beruházásoknak köszönhetően. Jövőre pedig 2,75 százalékra gyorsul a növekedés, mivel a külső kereslet és a magasabb béreket részben ellensúlyozza a szükséges költségvetési konszolidáció.

Közleményében az IMF ugyanakkor arra figyelmeztetett, hogy a gazdaság növekedési kilátásain ronthat többek között az ukrain háború és az európai gazdaság lassulása. Kitért arra is, hogy a drágulások mérséklődtek ugyan, de a Román Nemzeti Banknak továbbra is óvatosan kell eljárnia annak érdekében, hogy a pénzromlás mértéke 2025 közepére visszatérjen a célértékhez.

Az IMF küldöttsége Jan Kees Martijn vezetésével szeptember 22. és október 4. között látogatott Romániába, hogy az IMF alapokmányának IV. cikke alapján konzultáljon a bukaresti hatóságokkal. (Agerpres)

Románia korlátozza egyes mezőgazdasági termékek importját Ukrajnából és Moldovából

Románia egyrészt engedélyhez köti, másrészt csak a hazai gazdálkodóknak és feldolgozóknak teszi lehetővé a gabona és más mezőgazdasági termékek importját Ukrajnából és Moldovából – jelentette be Florin Barbu agrárminiszter szerdán közösségi oldalán.

A tárcavezető szerint a bukaresti kormány sürgősségi rendeletet készül erről elfogadni, amelynek tervezetét a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium (MADR) honlapján bocsátották közvitára.

„Amint ígértük, megvédjük a román termést és a román gazdák munkáját” – tette hozzá a miniszter.

A tervezet szerint a korlátozás az Ukrajnából vagy Moldovából származó búzát, kukoricát, repcét és napraforgómagot érinti, és ezek behozatalára olyan

Romániában bejegyzett vállalkozások igényelhetnek importengedélyt a MADR-től, amelyek étolajgyártással, malomipari termékek előállításával, állattenyésztéssel vagy takarmánykészítéssel foglalkoznak.

A sürgősségi kormányrendelet indoklása szerint az orosz fekete-tengeri blokád miatt kerülő útvonalakra kényszerült ukrán gabona- és olajosnövény-kivitel 65 százaléka Románián haladt keresztül, és az utóbbi másfél évben (2022 márciusa óta) elérte a 29 millió tonnát.

Bár az EU „szolidaritási folyosóin” érkező mezőgazdasági termékeket elvileg más uniós vagy EU-n kívüli országoknak szánták, az ezekre az árukra adott ideiglenes vámmentesség lehetővé tette, hogy jelentős mennyiséget már Romániában értékesítsenek. Ez súlyos piaci zavarokat okozott, leverte a gabonafélék

és olajos növények felvásárlási árát, megdrágította a szállítást, ami miatt a romániai gazdák 45 százaléka fizetéképtelenné vált – mutat rá a román mezőgazdasági tárca.

A MADR tervezete szerint az exportkorlátozás megsértése kihágásnak, bizonyos feltételek mellett pedig büncselekménynek minősül, amiért 200 ezer lejig terjedő pénzbírság, illetve egytől három évig terjedő szabadságvesztés szabható ki.

Bár a jogszabály tervezete nem tér ki arra, miért korlátozzák a Moldovából érkező mezőgazdasági termékek behozatalát, a román gazdálkodók egyesülete korábban arra panaszkodott, hogy egyes ukrán exportőrök a mezőgazdasági termékek korábbi uniós importtilalmát is kijátszották, és moldovai áruként küldték Romániába az ukrán búzát és repcét. (MTI)

Az USA továbbra is támogatja Ukrajnát

Joe Biden Ukrajna folytatódó amerikai támogatásáról biztosította az Egyesült Államok szövetségeseit egy telefonértekezleten kedden – közölte a washingtoni Fehér Ház.

Az amerikai elnök azt követően kezdeményezett telefonos egyeztetést többiségében európai partnerekkel, hogy az amerikai szövetségi törvényhozás alsóházában szombaton csak úgy kapta meg a többséget az átmeneti költségvetés, hogy abban nem szerepelt az ukrainai támogatás folytatásához szükséges összeg.

A Fehér Ház az egyeztetés részleteiről nem számolt be, de Joe Biden a hét végén azt hangoztatta, hogy „az Egyesült Államok semmilyen körülmények között nem engedheti meg Ukrajna támogatásának megakadást”.

A telefonos egyeztetésen többek között részt vett Kanada, Nagy-Britannia, Németország, Olaszország, Japán, Ro-

mánia, Lengyelország, az Európai Bizottság és az Európai Tanács vezetője és a NATO főtitkára.

Andrzej Duda lengyel államfő a megbeszélésről egy sajtótájékoztatóján számolt be, és azt mondta, hogy az amerikai elnök biztosította őket az Egyesült Államok folytatódó támogatásáról Ukrajna javára, és „erős meggyőződéséről azt illetően, hogy a Kongresszus nem fordít háttér” Ukrajna további támogatásának. A lengyel elnök beszámolója szerint Joe Biden arról beszélt, hogy a Kongresszusban sokkal szélesebb az Ukrajna mögötti kiállás, mint az a média bemutatja.

Jens Stoltenberg NATO-főtitkár a közösségi médiában megjelent posztjában hasznos telefonbeszélgetésnek nevezte az egyeztetést, és úgy értékelt, hogy minden résztvevő elkötelezettségét hangoztatta Ukrajna támogatása mellett az Oroszország ellen vívott háborújában „tartson, ameddig tart”.

Az amerikai Képviselőház republikánus tagjai között az elmúlt hónapokban széles ellenzéke alakult ki Ukrajna feltétel nélküli további támogatásának, ezért vették ki az amerikai kormányzati intézmények működését biztosító jogszabályból a kérdést.

A Kevin McCarthy házelnök által 45 napra kidolgozott kompromisszumos büdzsével vált elkerülhetővé október 1-jétől az amerikai kormányzati intézmények többségének leállása. A Képviselőház elnöke ígéretet tett arra, hogy az Ukrajnának szánt amerikai költségvetési forrásokról külön törvényt terjeszt a Képviselőház elé.

Kevin McCarthy ellen ugyanakkor – a költségvetési kompromisszum ellenére – a republikánusok konzervatív frakciójának tagja, Matt Gaetz képviselő a le váltására irányuló szavazást kezdeményezett, ami helyi idő szerint kedden délután várható. (MTI)

Ország – világ

Iktatták a „2 Mai-törvény” tervezetét

Alina Gorghiu igazságügyi miniszter szerdán bejelentette, hogy a PNL frakciói iktatták a parlamentben az úgynevezett 2 Mai-törvény tervezetét. A tárcavezető közleménye szerint a jogszabályjavaslat előírja, hogy a magas kockázatú kábítószerrel történő kereskedés büncselekménye kizárólag végrehajtandó szabadságvesztéssel büntetendő, azaz a börtönbüntetés nem függeszthető fel próbaidőre. A tervezet ugyanakkor a jelenlegi 2-7 évről 3-10 évre növeli a pszichoaktív hatású szerekkel kapcsolatos egyes büncselekményekre előírt büntetési tételeket. Alina Gorghiu szerint a büntetések szigorítását a Dobruzsai 2 Mai településen történtekhez hasonló tragédiák indokolják. Idén szeptember végéig 22.135 drogkereskedelemmel kapcsolatos büntetőeljárás volt folyamatban, míg az előző év azonos időszakában 18.233, tehát az esetek száma nőtt. 2022 végén az EU Drogellenes Ügynökségének nyilvántartásában 930 új pszichoaktív anyag szerepelt. (Agerpres)

DNA-házkutatások

A korrupcióellenes ügyészség (DNA) Kolozs megyei területi részlegének ügyészei szerdán több helyszínen tartottak házkutatásokat egy 2023 során elkövetett, bizonyos fuvarozócégek kivételezésére irányuló korrupciós ügyben. A nyomozáshoz közel álló források szerint a közúti szállítást ellenőrző felügyelőség (ISCTR) nagybányai és nagyváradi székhelyén is házkutatás zajlik. A DNA szerdai közleménye szerint Kolozs, Máramaros, Beszterce-Naszód, Szilágy, Bihar és Fehér megyében összesen 24 helyszínen zajlik a házkutatás, a többi között két közintézmény székhelyén. (Agerpres)

Állatok világnapja

A magyar kormány kiemelten kezeli az állatjólétet és az állatvédelmet – hangsúlyozta a kormánybiztos szerdán az állatok világnapja alkalmából közzétett Facebook-bejegyzésében. Szentkirályi Alexandra emlékeztetett: a kormány 2021 februárjában állatvédelmi online felmérést indított Közös ügyünk az állatvédelem címmel, amelynek során több mint negyedmillióan mondták el véleményüket. Hozzátette: a kabinet azóta több intézkedést is hozott az ügyben, így ivartalanítási programokat támogat több mint 500 millió forintos keretösszeggel, továbbá több mint 100 millió forinttal segítette az állatvédő civil szervezetek munkáját is. Emellett megjelent a kőborállat-rendelet, amely részletesen szabályozza az ebrendészeti telepek feladatkörét és ellenőrzését – folytatta. Ugyanakkor szigorúbban büntetik az állatkínzást. (MTI)

Szubvencióellenes vizsgálat

Az Európai Bizottság megindította a Kínából származó akkumulátoros elektromos járművek (BEV) behozatalával kapcsolatos szubvencióellenes vizsgálatot – közölte szerdán a brüsszeli testület. A bizottság sajtóközleménye szerint a vizsgálat arra keresi a választ, hogy a kínai BEV-értékláncok részesülnek-e illegális támogatásban, és hogy ez a támogatás okozhat-e gazdasági kárt az uniós BEV-gyártóknak. Amennyiben ez a veszély fennáll, az EU megvizsgálja az intézkedések várható következményeit és hatását az akkumulátoros elektromos járművek uniós importőreire, felhasználóira és fogyasztóira. (MTI)

Eltűnő lakosság?

(Folytatás az 1. oldalról)

nehezebb és hosszú távú megoldás az országban levő nem dolgozó réteg „aktivizálása”. Ehhez kellene politikai akarat – hangzott el.

Politikai akarat, vagyis egy jól összehangolt terv. Mert a munkaerőpiac zsugorodása mellett demográfiai problémát is jelent a fiatal korosztály elvándorlása. A döntéshozóknak olyan stratégiákat kellene kidolgozniuk, amelyek egyrészt a családok támogatására, másrészt a feketemunka kifizetésére, a szakoktatás erősítésére összpontosítanak. A sok százezer, jelenleg papíron minimálbéren, a valóságban félig feketén vendéglátóiparban, építőiparban, szolgáltatási területen, turizmusban foglalkoztatott munkavállaló 10-20-30 év múlva minimál nyugdíjból tengődő nyugdíjas lesz. Azt kell megnézni, miért hagyja el az országot éppen az a magas képzettségű vagy jó szakmával rendelkező fiatal, aki külföldön fog családot alapítani és gyermekeket vállalni, és hogyan lehetne itthon tartani őket? Hogyan lehetne szakmát tanítani azoknak, akik itthon képzélik el jövőjüket? (Igazán jó példa lehetne erre a fiataloknak indított NEEDs képzéssorozat.) Valójában a családokat segítő, a vállalkozói szférát fellendítő politikákra lenne szükség. És arra, hogy az állam ne minduntalan „zsebeinkben kotorászó”, hanem korrekt partner legyen.

Hazafias vállalkozás az újraindítás

(Folytatás az 1. oldalról)

létesítenek ezáltal. A Népszó arra volt kíváncsi, hogy miként tartható fenn hosszú távon a hazai cukor ára az importtermékekkel szemben, illetve milyen programmal támogathatja még a gazdákat a minisztérium, hiszen ez volt a legfontosabb kérdés, amelyet a termesztek felvetettek a beszélgetésen.

A miniszter kifejtette, a szaktárca kezdeményezésére árstopot vezettek be az

kilós kiszerelésben botfalusi védjeggyel kerül az áruházakba. Egyelőre az előállított mennyiséget a szupermarketeken keresztül értékesítik. Tavasszal bizonytalan volt az újraindítás, ezért alig 70 gazdával kötöttek szerződést 3400 hektár területre Maros, Kolozs, Brassó, Fehér, Beszterce-Naszód, Arad és Bihar megyei gazdákkal. 150 állandó alkalmazott és 30 időnők foglalkoztatásával indították be a termelést, az irányítást pedig korábban itt

élelmiszeripari termékekre, így ezek hozzáadott értéke nem haladhatja meg a 9%-ot. Mérlegelik, hogy a termelésre szánt direkt támogatás összegét is növeljék, de erről tárgyalást kell folytatni az Európai Bizottsággal, még akkor is, ha az összeget a minisztérium költségvetéséből folyósítanák.

Ami az ipari egység felkarolását illeti, nemsokára meghirdetik az INVESTALIM (korábbi lapszámunkban írtunk erről) programot, amelynek keretében mezőgazdasági termékeket feldolgozó egységeket 600 millió euró összegű pályázatokkal fejlesztesse, újabb egységeket létesítsen vagy műszaki felújításra. Szó esett még az ukrán háború okozta helyzetről is.

Florin-Ionuț Barbu megerősítette, hogy Románia átengedi a búzaszállítmányokat az országon, de a hazai gazdák és/vagy feldolgozók csak annyit vásárolhatnak, amennyi a hazai hiányt pótolja. Az ukrán fél ilyen szigorított feltételekkel szállíthatja majd át országunkon a búzát, addig egyetlen ukrán szállítmány sem jut be az országba! – mondta a szaktárcavezető.

Mihaela Neagu, a marosludasi és a botfalusi cukorgyárak tulajdonosa elmondta, több millió (tudomásunk szerint 8 millió) eurót fordított a ludasi gyár felújítására, és az országban egyedül itt termelnek cukrot, a botfalusi gyárban csak csomagolják a terméket. Ezért is egyelőre a ludasi cukor

dolgozó szakemberekre bízták, akiknek sikerült megfelelő kapacitással és műszaki feltételek mellett elindítani az egységet. Ha vanília-cukrot és porcukrot is előállítva, teljes kapacitással üzemelnének, akkor akár 300 alkalmazottat is foglalkoztatnának.

A vállalkozó reményét fejezte ki, hogy jövőben megduplázzák a beszállítókat, és

Mihaela Neagu, Florin-Ionuț Barbu és Dumitrița Gliga

legalább 10.000 hektárról dolgoznak majd fel cukorrépa Marosludason. Köztudott, hogy az országban a legjobb cukorrépa-termő vidékek megyénkben vannak.

Mind a termesztek, mind a gyár munkatársai küzd. Ezt a cukorgyárban egyelőre külföldi vendégmunkásokkal pótolják, de Mihaela Neagu elmondta, a jövő idényben ludasiakat is alkalmaznak, csak a fiataloknak meg kell tanulni a szakmát (gépezést, technológiát), így, amennyiben megnő a szerződött terület, lehetőség nyílik majd újabb munkahelyek teremtésére.

A tulajdonos hozzátette: már dolgoznak az új szerződéseken, amelyekkel új kedvezményeket ajánlanak a termeszteknek (sz.m. vetőmag és egyéb input megelőlegezése), így reméli, hogy lesz, aki hosszú távon ellássa majd az ország egyetlen megmaradt, működő cukorgyárát.

Emberre támadt a medve Szentgericén

A tavasszal beszámoltunk arról, hogy Backamadaras községben is garázdálkodnak a medvék, akkor még többnyire csak a völgy jobb oldalán, azaz inkább Backamadarason törtek be a gazdaságokba, és pusztítottak el szárnyasokat. Már akkor felvetődött a kérdés, hogy vajon mikor jelennek meg a völgy másik oldalán, Szentgericén, ugyanis a határban már akkor is lehetett látni a vadat.

A zab és zsenge kukorica híján most ismét a gyümölcsösöket célozzák meg a nagyvadak, de a mezőn tartózkodó állatok közelébe is beherékednek. Hétfőn egy juhásztorra támadt az egyik példány Szentgerice határán. A nyáj a szőlőhegyen át vonult a legelő felé, amikor egy szilvás közelében a kutyák medvére bukkantak. A bojtárok is a kutyák segítségére siettek, kiabálással próbálták a vadat elűzni, amely egy bozótos felé vette az irányt, de amikor üldözői a bokrokhoz értek, a medve – ahelyett, hogy az erdő felé menekült volna – megfordult, és az őt követő egyik férfit támadt: egy csapást a csípőjére mért, egy ütessel pedig a bal combján sebesítette meg. Az ütés akkora volt, hogy a 43 éves férfi a levegőbe repült tőle. Ha nincsenek jelen a kutyák és a másik bojtár, akár tragikus vége is lett volna a találkozásnak.

Hasonló eset történt múlt kedden is, amikor valószínűleg ugyanezen példány próbált állatot rabolni: éjszaka tört rá a karámbra, de a kutyák nem engedték a juhok közelébe. A bojtár az utat irányába indult a sötétben, amikor a medve kiugrott a bokorból, és a férfit támadt. Annak szerencséje volt, mert be tudott ugrani a karámba, az állatok közé, a kutyák pedig eltérítették a nagyvadat.

Rendszeresen szembe kell nézniük a legelőn a juhtartóknak azzal, hogy a medvék állatot próbálnak rabolni a nyájból, mindeddig ezt megakadályozták az őrzőkutyák. Kedden éjszaka is egy fekete példány kerülgette az egyik karámot, a bojtárra támadó medve nemrég kerülhetett a környékre – állítják a helyiek.

Backamadarason és Bálintfalván nem lehet látni mostanában medvét, nincs az a mozgás, mint a tavaly és idén tavaszon, Szentgericén viszont a szentháromsági és szővérdi határszéli erdőkben többször láttak. Két-három hónappal ezelőtt egy bojtárra támadt egy vad, de nem történt komolyabb baj. Középméretű medvékről lévén szó, a juhászok sem tartanak nagyon tőlük, és a kutyák is megzavarják a meghúzódot állatot, így nem meglepő, ha a medve védekezni próbál. Szócs Antal azt is hozzátette: a terményekben különösebb károkat még nem tettek a nagyvadak, egyetlen napraforgóról tudnak, ahol vannak nyomai a betolakodónak, de eddig a gazdák nem jelentettek kárt a községében.

A polgármester reméli, hogy az RMDSZ törvénytervezete változtatni fog a vadgazdálkodási kérdéseken, mert egyelőre nem lehet kilőni a nagyvadat. (GRL)

A tanulási folyamatok viszonylag hosszadalmasak. A betanítás ezzel dacolva rövidebb. Betanítjuk a segédmunkást, hogyan kezelje azt a nagy marha gépet, darut, szerkezetet, eszterga- vagy vérpádot. A betanítás folyamán minimálisra csökkentjük a magyarázatot, csak a legszükségesebbeket áruljuk el, amelyekkel a szerkezet, építmény, gépesített elkészítés működni kezd, beindul, elkezdenek forogni a fogas- és foghíjas kerek. Majd beletanul, vagy újat veszünk fel helyette.

A tanulást, mondják az érdekes és még meghallgatott pedagógusok, tanulásszaktörők, meg kell tanulni. Ezzel akkor találkozunk a tanulásból amúgy eleve lett szülő, nagy- és dédszülő, amikor leszarmazottja az óvodából a nulladik osztályba vagy az elsőbe lép, és már házi feladatot is feladnak nekije. Legelőször a szülő (illetve a további felsorolt felmenők) oldja meg, készíti el, vágja ki, ragasztja fel-le és gyanánt. Mutat, magyaráz, előmintáz, előad, kétszer-háromszor eljátsza (magát is megcsudálja titokban), felmértelődik, csapkod (nem kötelező), lehiggad, megbán, újakezdi.

Miket lehet tanulni? Ebben a tekintetben

tanszabadság, szabadosság uralkodik. Mindent meg lehet tanulni, állítják azok az optimisták, akiknek sok alkalmasság, alkalmazás, készség, gyakorlat és tapasztalat van a birtokában, a kisujjában, jobb és bal féltékén, illetve szívkamrájában. Másutt is, de ennek részletezésétől eltekintünk.

Meg lehet tanulni vakon – hirdetik – varrni, sakkozni, táncolni, könyvet írni; süketen Beethoven tükéletes zenét szerzett, a sokévi abszolút, de elvesztett hallás emlékeként; rossz zenét akár tökéletes hallás mellett is össze lehet ütni.

Akik képtelenek a tanulásra, azokat előbb-utóbb a társadalom ellenségének vagy betegnek tekintik. Tertium non datur.

Tanulhatsz iskolában, főiskolán, szakiskolában, technikumban, tanodában, egyetemen, ilyen-olyan akadémiákon, speckurzusokon, elitképzőben, tanító-, tovább- és mesterképzőben, képződmények nélkül az élet iskolájában, az utcaölyköktől

Miért tanuljunk?

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

kocsisfütyöt, pánsípót Pántól, és hegedülni (Ady például azt állította, hogy ő a szürkék hegedőse, Paganini – az ördögé). Megtanulhatsz úszni árral, ár ellen, a boldogságban, akár bokáig érő pénzben is. Ha elegendő jókívánságot összegyűjtesz és ráadásul vastag svájci bankbetéttel rendelkezel. Titkosított, kódolt.

Megtanulhatod egy-egy nagyáruházban, ahová rendszeresen betérsz, hol vannak a konzervek, tisztálkodási szerek, a tejtermék, a felvágottak és a zöldségfélék. Nem mondom, hogy könnyű munka, mert a boltvezetők beosztásuknál fogva úgy érzik, hogy aggályok nélkül versenyre kelhetnek a legnevesebb rendezőkkel Francis Ford Coppolával vagy a klasszikus Sztanyiszlavszkij mesterrel, és a bolt polc- és kínálatrendszerét átrendezik, variálják, új megvilágításba helyezik, fokozzák a bolt drámai töltetét, egyes enivalókat kiemelnek, másokat viszont a backstage-be küldenek. Aztán ember

és vásárló legyen a talpán, kosarán, kocsiján az egyed, míg rábukkan a keresett árucikre.

Kutatás közben mást is megpillant, beteszi a szatyrába – igen hasznos fogásnak bizonyul a 99-es végződésű árak mellett a kereskedelmi haszon és forgalom szempontjából – emelkedik a vérnyomása, apróbb kudarc- és sikerélmények kísérik útját, Körösi Csoma Sándor öskutató nyugtalansága és Kolumbusz Kristóf hasznos tévedése, valamint Vasco da Gama pompás felfedezőútja hasonló a vásárló lelki rezgésszámához.

És közben nő a megtett kilométerek száma, ugyanis az orvos, a tévé, a gyógyszerészek kollégiumának ajánlásával a reklám-guru napi legalább tizenöt perc mozgást és két km-t javasol. Az ember rátekinthet otthon a vásárlás kimerítő élménytúrja után a lépésszámlálóra – és teljesítve az aznapra kitűzött táv, kalóriamáglya és idő.

A fenébe is, a legfontosabbat elfelejtette megvásárolni. Mehet vissza krumpliért vagy hagymáért. Ilyenkor nagyapjára gondol, akinek háztáji kiskertjében minden megtermett. Még egy utánozhatatlan eredeti káromkodás is.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

A rendkívül kellemetlen fájdmashólyag-szindróma Kevés helyen, de lehet gyógyítani

A funkcionális urológia időszerű kérdéseiről Marosvásárhelyen megrendezett tanácskozáson tartott sikeres előadást dr. Lovász Sándor budapesti urológus főorvos, IC-specialista egy rendkívül kellemetlen betegségről, az intersticiális cisztitiszről (IC), azaz a hólyagfájdalom-szindrómáról, ami gyakori fájdalmas vizelési ingerrel jár, és nemtől függetlenül megkeseríti az érintettek életét.

Bodolai Gyöngyi

– Itt Erdélyben mit kell tudnunk a betegség kiváló magyarországi szakértőjéről?

– Budapesti urológus vagyok, nyolc éve nyugdíjasként dolgozom, korábban nyolc évet a Budai Irgalmasrendi Kórházban, 14 évet az Urológiai Klinikán (onnan ismerem Mártha Orsolya professzor asszonyt), majd hét évet a Dél-pesti Kórház Urológiai Osztályán. Az utóbbi 15 évben szinte csak az intersticiális cisztitiszrel foglalkozom.

– Már a neve is nehezen kimondható, ahogy említette, elviselni sem könnyű ezt a betegséget. Mit kell tudni róla?

– Nagyon ritkán kórismézett, gyakori betegség. A pontos diagnózis aránya 1 százalék, ami azt jelenti, hogy a betegek 1 százalékánál ismerik fel, és azt követően lehet jól kezelni. Azok a betegek, akiknél nem diagnosztizálják, éveken át járnak egyik orvostól a másikig, miközben panaszai csak fokozódnak, és rengeteget szenvednek. Progresszív betegség, amely folyamatosan halad előre, egyre rosszabbá válik a beteg állapota, és bizonyos esetekben zsugorhólyaghoz, veseelégtelenséghez és akár halálhoz is vezethet. Ezért annyira fontos időben felismerni.

– Melyek a jellegzetes tünetei?

– A diagnózist megállapítani nagyon nehéz, mert olyan tünetei vannak, amelyek egy sor más betegségnél is jelentkezhetnek. Ezért nehéz kizárni a súlyosabb daganatos vagy egyéb betegségek közül. Tünetei széles spektrumon mozognak, az enyhétől a súlyosig. Jellegzetes tünete a gyakori vizelési inger, a hólyag és a húgycső fájdalma, amely egyre fokozódik, ellehetetlenítve a beteg életét.

– Nyugalmi állapotban is vagy vizeléskor érez fájdalmat a beteg?

– Akkor fáj jobban, ha telődik (telítődik) a hólyag, vizelés után a beteg átmenetileg megkönnyebbül, de van, akinél folyamatos marad a fájdalom. Mások inkább vizeléskor éreznek fájdalmat, ami a legjellemzőbb tünet, ezért is hívják hólyagfájdalom-szindrómának. A fájdalommal együtt a hólyag ingerlődik, és az ingerelt hólyag nem bírja tartani a vizeletet. Ennek is különböző fokozatai vannak. Van, aki csak nappal vizez gyakrabban, éjjel még nem. Később éjjel is fel kell kelnie egyre többször. A betegség kifejtett és előrehaladott állapotában nappal akár húszpercenként, éjjel tíz-tizenötöszer kell a vécére mennie az érintettnek. El lehet képzelni, hogy ilyen állapotban a beteg nem tudja kipihegni magát, és orvoshoz folyamodik. Ahol vizeletvizsgálatra küldik, aminek az eredménye a legtöbbször negatív, de

Forrás: RMC Clinics

mégis azt tanácsolják, hogy szedjen ilyen vagy olyan antibiotikumot a biztonság kedvéért. Az antibiotikum azonban nem foghatni, ugyanis, ha nincsen baktérium, amire hasson, árt a szervezetnek. A beteg állapota fokozatosan romlik, míg végül rásütik, hogy beképzeli, hogy pszichés probléma, amivel pszichiáterhez küldik, holott tudja, érzi, hogy valóban szenved, és nem beképzeli magát. Viszont az egész család és nemegyszer az egész környezete úgy áll hozzá, hogy csak szimulál. Folyamatos ellentétek között él, és emiatt házasságok mennek tönkre, munkanélküli marad, mert húszpercenként nem tud a munkahelyén vécére menni. Tragikus esetek fordulnak elő, és sajnos, megtörténik, hogy öngyilkosságba menekülnek ezek az emberek.

– Említette, hogy nemcsak a nőket, a férfiakat is érinti, lehet-e tudni, milyen arányban?

– A betegséget több nőnél diagnosztizálják, mert könnyebben fordulnak orvoshoz, mint egy férfi, de lehet, hogy mindkét nem képviselőinél azonos arányban fordul elő.

– Hogyan lehet gyógyítani?

– Ha időben diagnosztizáljuk, jól kezelhető a betegség. A fő problémát ugyanis az okozza, hogy a hólyagot és a húgycsövet bélelő nyálkahártya felszíni nyákrétege, ami egy áteresztést gátló, ellenálló anyag, tönkremegy, és átereszt a vizelet maró anyagait a hólyag falához. Ez ingerli a hólyagot, és az éveken át tartó folyamatos ingerlés hatására a hólyag falában kialakul egy gyulladás. Ez előrehaladva szöveti átalakulást eredményez, a hólyag elveszti a rugalmasságát, és egyre kisebb, végül pedig zsugorhólyag lesz.

Olyankor túrhetetlen állapotban húsz alkalommal is felkel egy éjszaka a beteg, vagy már le sem tud feküdni, és egy ronccsá válik. Ha azonban a betegséget idejében diagnosztizáljuk, akkor nem jut el ebbe az állapotba.

– Hogyan lehet megállapítani a pontos diagnózist?

– Ebben sokat segít az a vizelési naplón alapuló teszt, amelyet nyolc-tíz évvel ezelőtt irányítással az urológiai klinikán dolgoztunk ki. Több helyen nemzetközileg is ismerttettem, ugyanis van rá lehetőség, hogy egyértelműen megállapítsuk, hogy a védőréteg, a nyákréteg milyen állapotban van. Attól függően, hogy kicsit rossz vagy nagyon áteresztő, vagy eltűnt szinte a hólyagból, különböző kezeléseket lehet alkalmazni.

– Melyek ezek?

– A betegség kezdődő állapotában, amikor csak mérsékelt panaszok fordulnak elő, többféle, szájon keresztül szedhető táplálék-kiegészítőt, vitamint, diétát, lúgosító szert tudunk ajánlani. Van egy komplex csomagunk arra, hogy szájon keresztül hogyan

*100 ezer lakosból átlagosan 200-at érint.

*Jelentősen rontja az életminőséget

*Erős fájdalom a húgycső és a hólyag tájékán

*Elviselhetetlenül gyakori vizelés

*Kihat a mindennapi életre, a munkára, a párkapcsolatra

*Általában későn ismerik fel

*Időben diagnosztizálva jól kezelhető és gyógyítható

lehet kezelni. A diagnosztikus teszt alkalmas nyújt a betegség állapotának a követésére, ugyanis pontosan mérni tudjuk a kezelés hatását a betegségre. Ami nagyon fontos, mert ennek hiányában csak azt tudjuk tenni, hogy megérdeklődjük a betegtől, hogy mit érez, hogy véleménye alapján javult-e az állapota. Ha bizonytalan választ ad, hogy talán egy kicsit javult, azt nem tudom mérni, és nem lehet erre alapozni a kezelést. Ha rosszabb állapotba kerül a beteg, módunk van arra, hogy a hólyagba gyógyszeroldatot fecskendezzünk. Ezek nyákbefvonó anyagok, mint a hialuronsav, a kondroitin-szulfát, a heparin és egyéb gyulladáscsökkentők, érzéstelenítők, amelyek nagyon jó hatásúak. A beadott anyagok viszont elég költségesek, és a másik probléma, hogy egy szenvedő, fájdalmas húgycsövön át katéterrel adva nagyon kellemetlen, ezért a betegek egy része nem egyezik bele a helyi kezelésekre. Ebből kiindulva

dolgoztunk ki és szabadalmaztattunk egy olyan módszert, eszközt, amellyel katéter nélkül tudjuk becsurgatni a gyógyszert a hólyagba, ami ott marad a húgycső felszínén. Ilyen módon nemhogy sértenénk, hanem gyógyítjuk a húgycsövet és a hólyagot, és teljesen fájdalommentes a kezelés. A betegek nagyon szeretik, és aki egyszer ilyen katéter nélküli, e célra kifejlesztett adapterrel kapta a kezelést, az soha többé nem engedi katéterezni magát, és nem mulasztja el többé a kezelést, amelyek egyre ritkábbak lesznek.

– Az adapterrel körülbelül hány kezelésre van szükség ahhoz, hogy a beteg állapota javuljon?

– Számokban annyit tudok mondani, hogy az elmúlt években több mint 600 beteget diagnosztizáltunk, és ezek közül 350-et, akik rendszeresen visszajárnak, utókövetünk. A kezelést egy idő után már nem napi rendszerességgel kell elvégezni. Van, aki csak negyedévenként, félévenként jön, és mindig pontosan tájékoztat az állapotáról. Van, aki interneten küldi el az adatait egy bizonyos honlapra, ahol egy adatbázis épül, és meg lehet nézni egy grafikonon, hogy az idő függvényében hogyan változnak a különböző tünetei, paraméterei. Nagyon fontos a folyamatos utókövetés, egyrészt hihetetlenül értékes az így készülő adatbázis, mert a beteget ennek alapján tudjuk az állapotának megfelelően kezelni. Így nem lesz sem túl-, sem alulkezelés. Ha minden betegnek mindig ugyanazt a terápiát adnánk, akkor a betegek fele nem kapna elég gyógyszert, a másik fele pedig fölöslegesen sokat kapna. Nagyon fontos a személyre szabott kezelés, és az utókövető rendszer azt teszi lehetővé.

Nagyon hálás betegeknek vannak, és azért járom a világot, hogy elmondjam a kollégáknak, hogy figyeljenek föl erre a betegségre. Nem muszáj minden urológusnak ezzel foglalkoznia, de kellene legyen egypár központ, ahol alaposan kiismerik, és megtanulják, hogy fennáll a kezelés lehetősége, és a megfelelő helyre és szakemberhez irányítják a beteget.

– Marosvásárhelyen mi a helyzet?

– Három évvel ezelőtt, amikor a covid-járvány kezdődött, szerveztünk egy széles körű felkészítő tanfolyamot, az összes addigi tapasztalatainkat összefoglalva. Mártha Orsolya professzor asszony is bejelentkezett három vagy négy kollégájával együtt, de az utolsó nap le kellett mondani a tanfolyamot. Azóta csak webes oktatást folytattunk, de készülünk egy újabb nemzetközi tanfolyamot szervezni. Az indiaiakkal nagyon jó a kapcsolatunk, ott már száz orvos foglalkozik ezzel a problémával, igaz, a betegek is százszor annyian vannak, mint nálunk, ezért kell is annyi orvos.

– Önön kívül valahol máshol Magyarországon gyógyítják-e a fájdmashólyag-szindrómát?

– Kezdenek foglalkozgatni. Őszintén megmondom, hogy nagyon nehéz a helyzet, mert az urológustársadalomnak abból a korcsoportjából, amelynek tagjai igazán szóba jönnének, szakvizsga után, de még aktív korban nagyon sokan elmentek az országból. Akik maradtak, azok túl vannak terhelve ügyeletekkel, helyettesítésekkel, fiatal házasságként kisbabákat nevelnek, ami annyi nehézséggel jár, hogy nem tudják a pluszmunkát és a tanulást is felvállalni.

Én éveken felve próbálkoztam, és amikor tucatjával kezdtem kapni a visszajelzéseket, és korábban az öngyilkosság határán élő, szenvedő betegek sugárzó boldog mosollyal hálásan jönnek vissza, az egy olyan pozitív visszajelzés, ami hihetetlen erőt ad. Utána már nem azért dolgozik az ember, hogy szakmailag haladjon, vagy anyagilag ebből profitot szerezzen, hanem a jó érzésért, a boldogságért. Ma már sok olyan betegem van, akikkel több mint tíz éve szoros kapcsolatban vagyok, rendszeresen visszajárnak, és szinte rokonként üdvözljük egymást. Ezért érdemes.

Betegség, gyógyulás, gyógyítás a magyar irodalomban (21.)

Gárdonyi Géza és Kaffka Margit

Van Gárdonyinak egy tárcája-novellája, Az ezeréves ember, amelyben mintha Mikszáthnak A kétezer éves ember című novelláját írná tovább. Mikszáth elbeszélésében a villamoson utazik az író, amikor egy kopottas külsejű asszony arról panaszkodik az utazóközönség előtt a jegykezelőnek, hogy hamis pénzzel fizettek neki valahol, és ezért nem tud jegyet venni. Az író kisegíti a jegy árával, de kiszáratva az asszony újra kezd lármázni, hogy az író hamis pénzt adott neki. S bármit tesz, a segíteni akaró elbeszélőnek most már menekülnie kell, a botrányt elsimítani nem tudja...

Kiss Zsuzsánna

Gárdonyi elbeszélése nem egyes szám első személyű történet, de hasonlóképpen, vagy talán még inkább általános esetet elbeszélő parabola. Látszólag „arabus mese” egy napkeleti hajósról, Unfiról, aki „sastejen nőtt fel, oroszlánzsírral kente a haját, esőnek, szélnek hátát fordított, szemét a villámlás fényében erősítette, dörgéstől nem reszketett”. Ezt az Unfit útja közben egy lerázhatatlan piócaember „szállja meg”: hátára kérezkedik egy kis csellel, majd szívni kezdi életerejét, és úgy rátapad áldozatára, hogy soha többé el nem engedi. A hirtelen és gyanútlanul rabsorsba taszított Unfi már csak hátsaslóvá alázott emberként él tovább, egy különös élőködőt cipelve a hátán ébren, álmában, szünet nélkül. Aztán sok más hasonló piócaembert cipelő társával találkozik. Terhüktől egyikük sem szabadulhat. Az egészséges és jóhiszemű emberi életerőt a maguk önzését először jól álcázó piócaemberek sorvasztják, és ennek soha nincs vége – állítja borúlátóan a jelképes elbeszélés.

Gárdonyi 1899 végétől kezdte közzélni folytatásokban *Az egri csillagokat* a Pesti Hírlapban (a regény címe később lett *Egri csillagok*). A sokunk kedvenc regénye az önáltatóan lelkes magyarságkultusszal szemben dokumentumokon alapuló, józan és tárgyilagos történelmszemléletet tükröz. Ugyanakkor – a pozitív (társadalmi-történelmi-nemzeti) látásmód erősítésére – vitaminbomba-szerűen hatalmas energiákat közvetít a regénybe belefeledkezni tudó olvasónak. Művében az író röntgenszemmel figyel meg mindent és mindenkit, így viszi tökélyre diagnosztizáló ábrázoló művészetét.

A regény első részének második fejezetében, amelyben már kibontakozik a Mohács utáni magyarság megosztottsága (Ferdinánd kontra Szapolyai János és Fráter György, illetve pápista kontra újhítt „törsvonalak” mentén), először láthatjuk Vicuska édesapját, az öreg Ceceyt, akinek birtokán a jobbágyok birkát nyírnak, s míg egyik kezükben olló van, a másikban kardnak kell lennie... A „vén sas” öregúrnak „egyik lába nem hajlott térdben, a másik nem hajlott bokában”, mindkét lába fából volt, és „a jobb keze is hiányzott.” Nem véletlen, hogy a Dózsa György-féle lázadás megtorlásából csonkítva megmenekült Cecey (most) Ferdinánd király pártján áll, és mint ilyen, a „hóhér! – német! – sintér! – hazaáruló!” disputában

inkább hazaáruló, mint harmadik-utas közösségvédő, önfeláldozásra kész ember...

Megdöbbszentő közelségbe hozza Gárdonyi a törökök dúlásától szenvedő Pécs környéki falu életét, az elhurcolt emberek szenvedéseit. Az „egyszerű emberek” beletörődésnek tűnő türesét. Ahogyan török rabláncon éveken át sorvadnak, eljutnak Konstantinápolyba, de egyesek élve maradnak, és később hazakerülnek, hogy majd megint elfogja őket a török, és megint menjenek vasban tengődni a már ismerős idegenbe... ameddig tűrhetik. Nem úgy a kis „Derdő” és Vicuska: ők hamar visszaszöknek a még ismerős erdőn („magyar fák azok mind”) keresztül, falujuk boldog örömeire akkor, amikor a török úgy hordja el a (keresztény) gyermekeket, mint ragadozó a prédáját, már szinte természetesen...

Lélekgyógyítás hősiességgel

Gárdonyi pedig a regény lapjain úgy „gyógyítja” lelkünket, hogy a főszereplők hősiességét fogadjuk el természetesnek, nem pedig a néha megeseő árulást (lásd Hegedűst). Amikor Dobó István sérüléséről beszélgetnek Török Bálint udvarában a könyv elején (első rész, 17. fejezet), már ott hozzászókat az író a hősies jellemek általános és természetes nagy lélekjelenlétéhez: Dobó István combjából a dárdát úgy húzza ki a plébános, mint a répát szokás, Dobó pedig „hazaügetett a nyereghez szegezett”. A janicsárseregéből egy ráadáslóval és Vicuskával épen hazaporoszkáló kisfiú sápadtan hallgatja ezt az elbeszélte dolgot, de csak azért, mert „bánta, hogy ő nem volt Dobó mellett”.

Sajátosan lélekerős lehetett a magyar XVI. század. Gárdonyi a második rész 6. fejezetében Zrínyi hadvezér szájába adja a következőket: „nem a kar ereje a fő, hanem a szív ereje: a bátorság”. Ilyen környezetben a gyermek is azt tanulja, hogy „ha félsz, nem élsz”. Cecey Éva anyaként persze mégis elájul, amikor rájön, hogy Jumurdzsák a soproni piaci nyüzsgésben magához ragadta és elvitte a kisfiát; de azonnal feltámad a cselédlány ecetes vizes „kezelésétől”, és cselekedni kezd, hogy a gyermeket visszaszerzhesse.

A „magyar Iliásban” (Pintér

Jenő kifejezése) Gárdonyi nemcsak a magyarok oldaláról ábrázolja együttérzéssel az egri ostromot. Az egyik utolsó, már októberi ostrom után, este, az egri várban elesett török aga sebeit és öltözetét előbb Sukán számtartó „vizsgálja össze”, majd „a várbeli kíváncsiak” szemlélik meg a holt törököt. Az asszonyok beleélésével tanakodnak, hogy milyen is lehetett papucsban, fűzővel rögzített bugyogóban férfiasan élni, majd az aga feleségei számán gondolkodnak, megállapítva, hogy az elhunyt „nem is volt csúnya ember”. Zoltay hadnagy elismeri az aga hősiességét: „mégiscsak bejutott a várba”. Ekkorra örvendezve fut elő az egri vár török gyermek foglya, Szelim. Apját ismeri fel a fekvő emberben, szólógnatni kezdi, mellére borul, öleli, csókolja:

„Arcát arcához fekteti. Rázza, nevet rá. – Baba, babadzsizim! [Apa! Édes apácskám!]. Az asszonyok szeme megtelik könnyel. Balogné kézen fogja a gyermeket. – Jer, Szelim! Baba alszik!” (ötödik rész, 15. fejezet)

Halottak és életben maradtak

Láthatjuk a halál sokféle, mégis egyazon megjelenését, amelytől az eltaláltak feküsznek, „mint a megölt galamb”, és az életben maradtok arca vonaglik és eltorzul a fájdalomtól. Látjuk Balázs apród özveggy édesanyját, Balognét, amint velőtrázó sikoltással rohan nyakon lőtt fiához, de nem segíthet: „felöleli, jajgatja, ráborul, ölelgeti, nevét kiáltozza [...]. Szeme vérbe borul, felkapja az asztalon heverő kardot, [...] s kirohan vele az emberzivatara”.

És látjuk az életben maradókat is, Dobó Istvánt, Kristóf apróddal az oldalán, amint az utolsó ostromban lánzsza talál lábikrájába: „fájdalmában felordít, mint az oroszlán. A térdére rogyva kap a lábához, és szemét a kín könnyei vizesítik meg.” A kapitány példás nevelőként is felülmúlja önmagát: „némán kirántja a lánzsát lábából, egy percig összeszorított ököllel áll, míg a kín első mérge szétmúlik. Azután egyet rúg [...], és ismét felragadja kardját”. Cecey Éva apródrúhába bújva részt vesz az utolsó ostromban. Egy sisakos vén katonában felismeri az apját, aki valaha Ferdinánd király-

ban bízott, de most a király által elfejtett egri várat védi ő is. Éva megítatja apját a végső küzdelemre kiadott egri piros borból, és látja, hogy apja jobb karja – a fából való – lángol. Apja nem is érzi ezt. Éva „tudja, hogy hol van felcsatolva a fakéz”, gyors ujjal feloldja a csatot, s „a fakéz repül a török közé”, apja pedig a bástyán kihajolva tovább sújt baljában tartott kardjával... (ötödik rész, 20. fejezet).

Gárdonyi életművében fel-felbukkannak valódi, ám nem túl pozitív szerepű orvosok is, akik többnyire társadalmi helyzetük kiváltásaiba merevednek. *Az öreg tekintetesben* (1905) a főhős, a földbirtokos Csurgó Károly veje orvos – de ő sem veszi észre, hogy apósa apránként elveszíti minden életkedvét, hogy végül beleölje magát a Dunába. *Az Abel és Eszter* (1907) című regényben a címbebeli főhősök azért nem lehetnek fiatalon egymáséi, mert Esztert egy orvoshoz kényszeríti férjhez a családja.

A dzsentritársadalom állóvizében

Az egészségügy, a higiéniai körülmények és az orvosok nem „fesztenek jól” Kaffka Margit mesteri prózájában sem. Kaffka Margitot (Nagykároly, 1880 – Budapest, 1918) méltán nevezte nagyon nagy íróasszonynak Ady Endre. Valóban, a rövid élete alatt Nagykárolytól Miskolcig és Szatmártól Budapestig sokfelé megfordult zárdalakó, ösztöndíjas diáklányból tanárnő, majd költő és író: a Nyugat nemzedékének egyik meghatározó alakja lett.

Leghíresebb regénye, az 1912-ben kiadott *Színek és évek* lélektani regény. Lélektani regény „úgy, hogy azt a társadalmat marasztalja el, amelyben az ábrázolt lélek vergődik”. Az író „rokonszenvezik azokkal a nemesi hagyományokkal, amelyeknek elmúlását szükségszerűnek mutatja be, és szereti azokat a polgári eszményeket, amelyekről megmutatja, hogy az adott körülmények között mennyire alaptalanok” (Hegedűs Géza). A *Színek és évek* lapjain újra és újra megjelenik „doktor Jakó bácsi”, az orvos, aki inkább csak elmélkedik betegei sorsa fölött, mintsem hatásosan gyógyítani tudná őket. Igen, mert ez a regény (is) a dzsentritársadalom

állóvizét jeleníti meg, ahol „így is, amúgy is”, elfojtva is végzetes viharok zajlanak, sikerek és bukások. A férfiak hangos vármegyei élete pedig felkavarja a hozzájuk tartozó (vagy nem hozzájuk tartozó) nők életét is, nemhogy a lelküket.

Ahogy (világháborús) harctéri ápolónőket bemutató publicisztikájában (*Lírai jegyzetek egy évről, 1915*) és minden későbbi művében is megfogalmazza a földbirtokló és a polgári jólétből egyaránt kihullt, a maga szellemi munkájából megélni próbáló fiatal írónő: az egyetlen megoldás (ars vivendi) a meg sem gondolt, azonnali segítségnyújtás mindenkinek, aki rászorul, miközben „szívünkkel bibelődünk, mert sorsunk tömlőce szívünk”.

Magasztos lelkiélet helyett torz durvaság, kíméletlen önzés

Hangyaboly (1917) című regényében Kaffka Margit egy egészségtelen, nyirkos, penészes, kriptahideg zárdá életét ábrázolja belülről. A szemlélődő-elbeszélő (Király Erzsébet) maga is apáca, de öneki sikerül majd „kiszállni” a zárdá életéből. Kaffka éles fényben rajzolja meg az életerejük teljében hervadásra ítélt és a már öregedő vagy tüdőbeteg apácákat egyaránt. E szigorúan megregulázott, élettől elzárt lányok és nők olykor „reggeltől estig lenn lakoznak, mint a hangyaboly népe, a föld alatt, térdelnek a kripta kővén, és néznek a siri lámpák reszketeg fényébe; bójt-tól szédelegve, káprázó szemekkel [...] négy százan összezárva nehéz levegőjű, boltozatos pincében mormolják az örökgyforma recitativót, ezerszer is megújuló, tompa sötét morajlással, mely elhullámozza és megújulva, eleinte kínos, nyommasztó; később andalító és nyugalmas, mint maga a Végtelenség gondolata”. (*Hangyaboly*, 8. fejezet)

A Hangyaboly hősei az életről lemondva-lemondatva is ragaszkodnak az élethez, szívósan, titokban és hisztérikusan, és a túlhajszolt lelkiesség helyett a megtagadott anyagiassággal vannak elfoglalva. A zárdá új főnöknő választására készül, miközben a belső ellentétek felerősödnek a különböző „érdekcsoportosulások” között, és a zárdába külső ellenségek is belopakodnak, mint például közönséges rablók. Az idős főnökök számára a tudóveszes körülmények felszámolásának célja nem sürgős, csak „lárfári”, hiszen őket inkább „már csak” a visszatekintés érdekli, de közben minduntalan kiszolgáltatják magukat elfojtott érzelmeiknek és öntelt féltékenységüknek. Soror Annuncia hajlamos véresre verni a zongorázó növendéklányok ujjait. Megnyomorított nők, gyöngédség helyett agresszió, magasztos lelkiélet helyett torz durvaság, kíméletlen önzés... A *Hangyaboly* mesterien hiteles képet alkot az első világháború felé rángatózó, nagybeteg világról.

A zárdái élet visszasságait mint a szélesebb társadalom beteg működését már korábban is bemutatta Kaffka Margit. 1905-ben a *Figyelő* című folyóirat hasábjain jelent meg a szentimentalizmus áruhájába öltöztetett *Levelek a zárdából*. A tiltakozó felháborodás itt csendes pianóban adatik elő, az egyes szám első személyű „levélíró” egy gyermek, egy kislány. Lillike tizenégy leveléből és a katolikus nőképző intézet orvosának két rövid leveléből áll a tömörségével is megdöbbszentő levél-regény.

(Folytatjuk)

Az egri várban

Fotó: Bodolai Gyöngyi

A lelki, érzelmi egészség jobbítása

Nagyobb hangsúlyt érdemel

Október 10-e a lelki egészség európai napja, amelynek kettős célja van: felhívni a figyelmet a mentális betegségekre, amelyek egyre több személyt érintenek, továbbá érzékenyíteni a közvéleményt a depresszió jobb megértésére, segíteni a betegséghez kötődő társadalmi előítéletek eloszlásában.

Az Országos Közegészségügyi Intézet honlapján olvasható adatok szerint 2019-ben Európa 15 év feletti lakosságának a 7,2 százalékát érintette a krónikus depresszió. Kontinensünk lakosainak a 27 százaléka élete során a mentális egészség valamilyen zavarát átéli, világviszonylatban 300 millió embert érint a depresszió és a szorongás. Az EU országai között évente 58.000-en vetnek véget életüknek, ami több, mint a halálos balesetekben elhunytak száma. A betegek közül sokan sajnos nem fordulnak orvoshoz vagy pszichológushoz, mert állapotukat a mindennapi élet nehézségeinek a következményeként tartják számon.

A depresszió jellemzői a tartós negatív hangulati élet, az érdektelenség a korábban kedvelt tevékenységek és a külvilág iránt, fáradtság, gyengeség, álmatlanság, étvágytalanság, örömtelenség, életuntagság, a koncentrációs képesség csökkenése, a munkavégzésre való alkalmatlanság, a függőségek kialakulásának a lehetősége.

Ha a tünetek közül néhány több mint két hétig fennáll, akkor diagnosztizálható a depresszió.

Fontos, hogy a betegséget minél hamarabb megállapítsák, és a beteg a megfelelő pszichoterápiai és gyógyszeres kezelésben részesüljön, amelyek javítanak az állapotán.

A depressziós betegek számára fontos, hogy a család, a jó ismerősök megértsék, támogassák őket, és mellettük álljanak.

Elsődrendű feladatnak kellene tekinteni, és minden érintett számára hozzáférhetővé tenni a lelki betegek magas szintű és hatékony gondozását, kezelését – hangsúlyozza az országos közegészségügyi hatóság közleménye.

Őszi retró elegancia

Casoni Szálasi Ibolya

Hűvös éjszakákkal, hajnalokkal itt van már az ősz, ideje, hogy eltegyük a nyári ruháinkat, és vegyük számba, hogy milyen darabokat készítsünk elő a hidegebb időszak kezdetére.

A divatbemutatókat figyelve, úgy néz ki, hogy idén ősszel az ele-

gáns hatású, nőies ruhadarabok lesznek a topon, amelyeket a kicsit nosztalgikus, retró beütésű, klasszikus darabok fognak dominálni.

Az első helyen említsük meg az old money stílusra emlékeztető, ELEGÁNSAN SEMLEGES ÁRNYALATOKAT. Aki kedveli a visszafogottabb stílust, vagy vannak ilyen időszakai is, válasszon a bézs, a fehér és a szürke árnyalataiban pompázó ruhadarabokat. Ezeket, ha diszkrét arany vagy szép sötétkék kiegészítővel párosítja, klasszikus elegáns megjelenést ér el.

Aki kedveli a retró darabokat, válasszon nyugodtan a 80-as évek kosztümjeire emlékeztető, különleges szabású fazonokat. Ilyenek például a bővebb ujjú, rövid blézerek és a miniszoknya.

Ugyancsak a klasszikus darabok kedvelőinek ajánlott a Chanel klasszikusa, a TWEED BLÉZER, ami sohasem ment ki divatból, viszont idén népszerűbb, mint bármikor. Rengeteg színben és fazonban található ilyen darabokat, melyek még egy farmeres összeállítást is érdekessé tesznek.

Egy másik, klasszikusnak számító retróelem, – ezúttal egy kiegészítő –, a cowboy-csizma, viszont az első helyen a lapos talpú MOTOROS CSIZMA áll, amelyet, annak ellenére, hogy első látásra nem tűnik valami nőiesnek, viselhetünk csipkével és miniszoknyával is.

Nagyon divatos kiegészítő idén ősszel az ÖV. Viseljünk öveket minden mennyiségben! Visszatérnek a 2000-es évek népszerű többsoros övei, a láncos övek és a strasszköves darabok is. Ezek jól mutatnak egy farmeres összeállításon, egy utcai stílusú ruhán, vagy pedig egy elegáns fekete ruhát is sikerrel díszítenek.

Egy másik kiegészítő, a TÁSKA az idén legyen HATALMAS, mely sokkal praktikusabb, mint a mini- és mikrotáskák, mivel minden elfér bennük.

A minták közül a szezon legtrendibb alalmintája a KIGYÓMINTA lesz, mely szinte minden színben viselhető. Aki a diszkrétebb megjelenést kedveli, válasszon főleg bézs árnyalatú ruhákat vagy kiegészítőket, viszont a fekete is jól mutat.

A nyárvégi divatból átmentett, immár klasszikusnak számító PIROS továbbra is divatos lesz. Ez a merész, romantikus szín főleg azoknak a hölgyeknek ajánlott, akik kedvelik, ha a figyelem középpontjába kerülhetnek. Az igazi, ha a tétőtől talpig pirosba öltözünk, viszont akik nem kedvelik a túlzott feltűnést, viseljék csak néhány kiegészítő formájában, melyekkel „feldobhatják” öltözetüket.

Ember és állat harmóniája

Macskanátha

A gazdátlan macskák között a hűvösebb éjszakák beálltával egyre gyakoribb a megbetegedés, gyengélkednek, láthatóan betegnek, étvágytalannak tűnnek. Mindmáig megoszlik az emberek viszonyulása, egyesek kedvelik, míg mások viszolyognak tőlük, betegségek terjesztőinek tartják őket. A macskanátha rendkívül ragályos légzőszervi betegség, amely alkalmanként végzetes is lehet, különösen a nagyon fiatal, idős vagy a legyengült immunrendszerű állatok esetében.

Szer Pálosy Piroska

– Mi jellemző a macskanáthára, a fertőzés veszélyes lehet-e az emberre vagy más házi kedvencre? – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a marosvásárhelyi Noé Bárkájá kisállat-klinika vezetőjét.

– A macskanátha fő kórokozói a macska herpeszvírus és a macskacalicivírus. A vírusok bármelyike okozza a macskanáthát, a macskának állandó egészségi problémáik maradhatnak. A kezdeti tüsszögést, láz, étvágyvesztés, levertség, szem- és orrváladékozás, szájfekélyek és kötőhártya-gyulladás követheti. A

gazdi abból következtethet a betegségre, hogy a cica szeme könnyezik, az állat hunyorog, csipás lesz, esetleg beragad a szeme, az orrnyílásai eltömődnek, nehezen kap levegőt, szortyog, prüszköl, az orrváladéka nyálkás-gennyes lesz. Az állat lázas, bágyadt, étvágytalan, sokszor még inni sem tud, és a kiszáradás veszélye fenyegeti. Súlyos esetben a felső légúti elváltozások átterjedhetnek a tüdőre, és tüdőgyulladást is okozhatnak. A másodlagos bakteriális fertőzésre a bőséges orr- és szemváladékozásból lehet következtetni, ami elzárhatja az orrot, és megakadályozhatja a szem kinyitását. A calicivírus kü-

lönböző törzsei súlyos tüneteket, az állat elhullását okozhatják. A macska kötőhártya-gyulladását azonban okozhatja idegen test és herpeszvírus is. A tüsszentés sok betegség velejárója lehet, ezért a macskanátha könnyen összetéveszthető a kötőhártya-gyulladással vagy a tüdőgyulladással, de a macska-AIDS-re is utalhat a gyakori tüsszentés, ezért fontos a differenciált diagnózis. A vírusok a macska tüsszentésével cseppfertőzéssel, valamint a szem- és orrváladék útján terjednek. A legtöbb gyógyult macska hordozó lesz, mivel a tünetek megszűnése után is üríti a vírust. Azonban sem a kutya, sem az

Testvérek

Fotók: Szer P. Piroska

ember nem kaphatja el a macskanáthát.

– Milyen kezelés alkalmazható?

– A macskanátha elsődleges kórokozói vírusok, amelyekkel szemben törzskönyvezett gyógyszeres kezelés jelenleg nem áll rendelkezésre. Az első teendő a fertőtlenítés egy teljes spektrumú fertőtlenítővel, mivel egyre gyakoribbak az egzotikus betegségek, köztük a szívfergesség, tüdőfergesség. A kezelés a másodlagos bakteriális fertőzések elkerülésére és legyőzésére irányul, antibiotikumok, immunerősítők, folyadékterápia, valamint kitartó gondozás segítségével. Ha felülfertőződik, az állatot egy-két hétig antibiotikummal kell kezelni, kiegészítésként immunerősítővel, vitaminokkal, probiotikummal.

A fertőzés továbbterjedésének elkerülése érdekében a fertőzött macskákat el kell különíteni, mele-

get biztosítani számukra. A macskanátha ellen a fiatalokban kétszer beadott, majd évente ismételt kombinált vakcinákkal eredményesen lehet védekezni. Ezek az oltások kiváló hatékonyságúak, és a macskák legfontosabb vírusos légző- és emésztőszervi betegségeivel szemben nyújtanak védelmet. Különösen ajánlott ezek rendszeres alkalmazása, ha egy helyen több macskát is tartanak, mert a fertőződések veszélye ott hatványozottan jelentkezik. Egy háztartásban lévő összes macskát be kell oltani, mivel a vakcinák segítenek a betegség súlyosságának csökkentésében, de nem mindig akadályozzák meg a fertőződést, ugyanakkor nem mindegy, hogy szabadban élő vagy lakásban tartott macskáról van szó, mivel a kinti, gazdátlan macskának egyszerre több betegsége lehet – hangsúlyozta a szakember.

Anya és lánya

Járványelőzetes

A Pirola és az Eris

Bodolai Gyöngyi

Bár a nyár elején úgy tűnt, hogy lejárt a koronavírus-járvány, amelyet hivatalosan is befejezettek nyilvánítottak, ahogy beköszöntött az őszi, és az esti, éjszakai, valamint a hajnali órákban mind hűvösebbé válik az idő, emelkedni kezdett a koronavírus-fertőzöttek száma. Vannak családorvosi rendelők, amelyekben naponta több fertőzöttet diagnosztizálnak, miközben jó néhányan még mindig a poszt-covid hatásaitól szenvednek.

A növekvő esetszám jellemző Európa más országaira is. Ilyen körülmények között tanácsos óvatosabbnak lenni, hogy elkerüljük a fertőzést. Ami azért is fontos, mert ahogy jobban lehül az idő, az influenzával és a többi felső légúti betegséggel is számolni kell.

Világviszonylatban az omikron alvariánsai is megjelentek, az XXB és a Kraken után a Pirola és az Eris. Az Erisnek nincsenek súlyos tünetei, viszont könnyen és gyorsan terjed. Lappangási ideje alig egy-két nap, tünetei hasonlítanak egy könnyebb influenza tüneteihez: láz, torokfájás, fejfájás, ízületi fájdalom, köhögés, nátha.

A Pirola tünetei viszont súlyosabbak, a láz magasabb, a beteg elveszti a szaglását és az ízérzékelését, ez esetben fontos orvosi segítséget kérni.

A tanácsokat, amivel a fertőzés elkerülhető, jól ismerjük: kerülni kell a fertőzötteket, a tömeget, a szellőztetett zárt helyiségeket, ahol többen tartózkodnak. Ilyenkor jó, ha van nálunk maszk és kézfertőtlenítő is.

Ajánlott az immunerősítők szedése, a pihenés, a szabad levegőn való sportolás, séta.

Ha beigazolódik a fertőzés, forduljunk orvoshoz. A betegek számára fontos a láz- és a fájdalomcsillapítás, orrcsepp és torokfertőtlenítő használata.

Bár a Maros Megyei Közegészségügyi Hatóság honlapján helyi adatokat még nem találunk, a koronavírussal kapcsolatban a 0731.338.068-as telefonszámot, az oltással kapcsolatban a 021.414.44.25-ös számot jelölik meg információforrásként.

A szeptember 18–21. között megjelent esetek 41,3 százalékát a fővárosban, Temesváron és Jászvásáron vették nyilvántartásba. Az esetek 53,8 százaléka oltatlan személyeknél fordult elő.

A fertőzöttek 55,8 százaléka közvetlenül az oltás után lett beteg vagy azok, akiknél már hat hónap eltelt az utolsó oltás után. Az elhunytak 51,6 százaléka Neamț, Tulcea, Teleorman, Bihar és Kolozs megyei lakosok közül került ki.

Brit vizsgálat: az áldozatok átlagosan tíz évet veszítettek életükből

Átlagosan tíz évet veszítettek potenciális élettartamukból azok, akik a nagy-britanniai koronavírus-járvány szövődményeibe haltak bele – hangzott el a járvány előzményeinek, következményeinek és hatósági kezelési módjának feltárását célzó brit vizsgálat keddi munkanapján.

A vizsgálatot 2021 májusában jelentette be Boris Johnson akkori brit miniszterelnök annak feltárására, hogy a járvány elhatalmasodása után miként működött a kormányzati döntéshozatali rendszer.

A június óta folyó vizsgálat, amelynek elnöke Heather Hallett, az angol fellebbviteli bíróság nyugalmazott bírójára, várhatóan 2026-ig tart, és több különálló részből – hivatalos elnevezéssel modulból – áll.

A kedden kezdődött második modul fő témája az, hogy mennyire volt hatékony a brit hatóságok döntéshozatali gyakorlata a koronavírus-járvány elhatalmasodásának idején.

A brit egészségügyi minisztérium jelenlegi adatai szerint Nagy-Britanniában eddig csaknem 25 millió koronavírus-fertőzést azonosítottak szűrővizsgálatokkal, a halálos áldozatok száma meghaladja a 230 ezret.

A brit hatóságok a járvány áldozatai közé számítják mindazokat, akiknek halotti bizonylatában lehetséges halálzási okként szerepelnek a koronavírus-fertőzés okozta szövődmények.

Hugo Keith, a vizsgálobizottság vezető jogtanácsosa a második vizsgálati modul megnyitó keddi előterjesztésében elmondta: a nagy-britanniai koronavírus-járvány első szakaszában hozzávetőleg 50 ezren haltak meg a fertőzés szövődményei miatt, és az áldozatok több mint 80 százaléka 70 évesnél idősebb volt.

A jogi főtanácsadó adatai szerint a 70 év feletti korosztály tagjainak halálzási kockázata tízezerszer

magasabb volt koronavírus-fertőződés esetén, mint a 15 év alattiaké.

Keith elmondta azt is: a számítások alapján azok, akik a koronavírus-megbetegedés szövődményeibe haltak bele, átlagosan több mint egy évtizedet veszítettek potenciális élettartamukból.

Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a halandósági ráta nem kizárólag az életkortól függött: a brit lakosság legkevésbé tehető 10 százaléka közül 2,6-szer többen haltak meg a koronavírus-fertőzés szövődményeiben, mint a leggazdagabb tíz százalékos csoportban.

A vizsgálatok feltárták emellett azt is, hogy a brit lakossági átlagon belül a bangladesi, a pakisztáni és a karibi gyökerű közösségekben volt a legmagasabb a halálzási ráta, de magasabb volt az átlagnál a fogyatékkal élők, különösen a tanulási nehézségekkel küszködők körében is – hangzott el a jogi főtanácsos keddi ismertetésében.

Hugo Keith elmondta: a koronavírus-járvány halálzási hatását egyesek hajlamosak a szezonális influenzához mérni. A valóság azonban az, hogy egy-egy rosszabb járványszegzonban körülbelül 30 ezren halnak meg Nagy-Britanniában az influenza szövődményeiben, és ez hozzávetőleg 250 ezer életév elvesztését jelenti, a nagy-britanniai koronavírus-járvány első évében azonban ennél hatszor több, 1,5 millió potenciális életévet veszítettek el a koronavírus-fertőződés miatt kialakult betegségek szövődményeinek áldozatai – mondta a vizsgálat főtanácsosa.

A vizsgálatnak nem célja a járványt okozó új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) eredetének feltárása.

Hugo Keith már az első vizsgálati modul megnyitó előterjesztésében kijelentette: valószínűleg soha nem derül ki, hogyan terjedt át az emberekre a SARS-CoV-2 vírustörzs, és valószínű az is, hogy soha nem derül ki, mikor történt az első emberi fertőződés. (MTI)

1.		VÁRMEGYE (3 FELÉ OSZTOT-TAK)	GALLY GÁTBA ÜTKÖZIK	HÍZELGŐ BESZÉD	FRANCIA ARANY	... FA (A TÖLGY ROKONA)	FALUSI APÓ STENDHAL HŐSE (JULIEN)	MEGRÁZ-KÓD TATÁS	BELGIUMI ÜDÜLŐ-VÁROS	SZEMÉLY-NÉVMÁS	MÁRVÁNY-MINTÁVAL LÁT EL	FOLYADÉK IGAZI	LUSTA	SZERZŐ-PÁROS!	FELHŐ A FÖLDÖN	
Shakespeare Rómeó és Júlia című drámájából idézünk a rejtvény fősoraiban.		Ó													F	
	EBLAK		FONODAI KELLÉK A RÁDIUM VEGYJELE				ZENE-DRÁMA IPARI TANULÓ					FÁS TERÜLET AZ ÖT TÓ EGYIKE				
	PÓLUS EGYEDÜLI JELENTÉSŰ ELŐTAG				NŐI NÉV (AUG. 31.) MEZ				LEHUPPANÓ HOSSZÚ NŐI SÁL					LITER (RÖV.) MAGYAR TÓ		
2.	H	ALARM	VICC ION POPES-CU ... (ROMÁN FILMES)		A KÉT ... (JÓKAI MŰVE) ISZKOLO				SZÉTHULLT HARC-VONAL					ÁRTATLAN BARD! APRÓ PEHELY		
	TEMOPLMI HANGSZER			JEGYZETEL BOLTI ÁRUS		SZOLMIZÁCIÓS HANG FRANCIA RT.		MAGYAR PÉNZ (RÖV.) TOLNA M. HELYSÉG			OLASZ IGEN FÉL TESTI		SÉTATÉRI ÜLŐHELY RÓMAI HAT			
	VAJDASÁGI ÍRÓ (NÁNDOR) TEXTIL-NÖVÉNY		... DIDEROT (FR. FILOZ.) KAKAS DISZE			Ó KÖVET-KEZIK REJTETT TÉNY					JÓKAI-HÖSNŐ BÉKÉS ... (SZÍNÉSZNŐ)					
			FÜGGŐZÁR KIS FOLYÓ			BECÉZETT ZOLTÁN MUNKA (LATIN)						JUHAR (NÉP.) VALAMIRE HIVATKOZÓ				
	ÜRES HORDÓ!		MÉN KERESZTÜL			NŐI NÉV (AUG. 18.) KÍGYÓHANG				TUPOLJEV REP. GÉPE PAKOLNI KEZDI!			NŐI NÉV (JAN. 29.) OLASZ HEGE-DÜKÉSZÍTŐ			
	... IPSO RAGADOZÓ HAL		ÖZÖNLŐ NÖVÉNYI HAJTÁS		RAJT BŰTOR LEHET ILYEN				LÓKÖRÖM AZ A JÓ HA VER				SZIBÉRIAI FOLYAM INDITÉK			
		VÁLYÚ KÖZÉP-ÁZSIAI NÉP			LAKÁS RÉSZÉ AZ AARE FR. NEVE				BIBLIAI BÖLCS VÁRPALOTA RÉSZÉ						MÁRAMAROSI HEGYSÉG	
	HANGTALAN TEKNŐSI ALÁNYÚJTÓ		NÉMET HELYESLÉS ELŐIDÉZ		HATBÓL KETTŐ SZÍNÉSZ (TIVADAR)	KNOCK OUT (RÖV.) ... ALDA (SZÍNÉSZ)		LEKVÁR KENŐ-ANYAG		FORMA KÖNNYEN HISZ					NÉVELŐ KÖZEL-KELETI ÁLLAM	
			NEMESI HÁZ VAGY (OROSZ)			JAPÁN SZABAD HARCOS ÉSZ					ODA-VISSZA FÉRFINEV PORT. GYARMAT VOLT		GÖRBE VONAL KICSODA? (OROSZ)			
	MASZEK IPAROS			BARACS SZERELME RÓMAI 550			NEMES HARCOS VOLT LIBA-BESZÉD					HALPETE AZ INGA LÉNYEGEI!				
		LATERÁLIS RÉSZ SPANYOL AUTÓJEL			FOGASRA AKASZT NITRÓGEN VEGYJELE					TÖLTÖTT ATOM EGYESI!			A 7 VEZÉR EGYIKE JEMENI AUTÓJEL			
ITAL (ARGÓ)	D														L.N.J.	

Szeptember 28-i rejtvényünk megfejtése: **Mikor lehül a szív, akkor sínyled meg, hogy nem volt hozományod.**

A Real nyert Nápolyban, bajban az MU

A Real Madrid fordulatossá mérkőzésen 3-2-re győzött a Napoli vendégeként a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkör második fordulójának keddi rangadóján.

A találkozón a spanyol együttes volt az első helyezett, de a játékrész első felében a hazaiak irányították a játékot, és egy szögletet követően vezetéshez jutottak. A félidő közepén aztán némileg váratlanul Vinicius Jr. góljával egyenlített a Madrid, amitől a hazaiak érezhetően megzavarodtak, és a 34. percben a vendégek át is vették a vezetést Jude Bellingham szülője után, amelyhez kissé érthetetlenül aszisztált a nápolyi védelem.

A második félidőre összeszedetten érkezett a Napoli, nagy erőket mozgósított az egyenlítésért, veszélyes támadásokat vezetett, és viszonylag gyorsan egyenlíteni tudott egy hosszas videózást követően megítélt büntetéstől Piotr Zielenski révén. A folytatásban is az olasz alakulat volt veszélyesebb, a Real a félidő közepén talált kissé magára, majd egy szöglet után Valverde bombázott messziről kapura, a labda pedig a lécről a hazai kapus, Alex Meret tarkójára, onnan pedig a kapuba vágódott. Ezzel ismét a spanyol gárda állt jobban, és előnyét a lefújásig megőrizte.

Az A csoportban a favorit Bayern München a vártnál sokkal nehezebben, 0-1-ről fordítva 2-1-re győzött az FC Koppenhága otthonában, ezzel sorozatban a 17. idegenbeli BL-csoportmeccsét vívta meg veretlenül, amivel beállította az FC Barcelona 2006 és 2012 között elért rekordját. A bajor gárda összességében már 36 mérkőzés óta nem kapott ki a BL csoportkörében. Legutóbb 2017 szeptemberében, a Paris Saint-Germain tudott győzni ellene.

A játéknappal egyik legnagyobb meglepetését a Galatasaray szolgáltatta, kétszer is hátrány-

ból állt fel. Ráadásul Mauro Icardi büntetőt hibázott, a csapat mégis 3-2-re legyőzte a mély gödörben lévő, házigazda Manchester Unitedet, mely két kör után pont nélkül az utolsó az A jelű négyesben. A török együttes története során először nyert Angliában.

Szintén kellemetlen esteje volt az Arsenalnak, amely hiába szerzett gyorsan vezetést a Lens vendégeként, a franciák fordítottak és 2-1-re nyertek.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, csoportkör, 2. forduló:

* A csoport: Manchester United (angol) – Galatasaray (török) 2-3 (1-1), FC Koppenhága (dán) – Bayern München (német) 1-2 (0-0).

Az állás: 1. Bayern München 6 pont, 2. Galatasaray 4, 3. Köbenhavn 1, 4. Manchester United 0.

* B csoport: Lens (francia) – Arsenal (angol) 2-1 (1-1), PSV Eindhoven (holland) – Sevilla (spanyol) 2-2 (0-0).

Az állás: 1. Lens 4 pont, 2. Arsenal 3, 3. Sevilla 2, 4. PSV 1.

* C csoport: SSC Napoli (olasz) – Real Madrid (spanyol) 2-3 (1-2), Union Berlin (német) – Braga (portugál) 2-3 (2-1).

Az állás: 1. Real Madrid 6 pont, 2. Napoli és Braga 3-3 (4-4), 4. Union Berlin 0.

* D csoport: Internazionale (olasz) – Benfica (portugál) 1-0 (0-0), Salzburg (osztrák) – Real Sociedad (spanyol) 0-2 (0-2).

Az állás: 1. Real Sociedad 4 pont (3-1), 2. Internazionale 4 (2-1), 3. Salzburg 3, 4. Benfica 0.

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 7. forduló: Bournemouth – Arsenal 0-4, Aston Villa – Brighton & Hove Albion 6-1, Everton – Luton 1-2, Fulham – Chelsea 0-2, Manchester United – Crystal Palace 0-1, Newcastle United – Burnley 2-0, Nottingham Forest – Brentford 1-1, Tottenham – Liverpool 2-1, West Ham United – Sheffield United 2-0, Wolverhampton – Manchester City 2-1. Az élcsoport: 1. Manchester City 18 pont, 2. Tottenham 17 (17-8), 3. Arsenal 17 (15-6).

* Spanyol La Liga, 7. forduló: Athletic Bilbao – Getafe 2-2, Osasuna – Atlético Madrid 0-2, Celta Vigo – Alavés 1-1, Cádiz – Rayo Vallecano 0-0, Granada – Betis 1-1, Valencia – Real Sociedad 0-1, Villarreal – Girona 1-2, Real Madrid – Las Palmas 2-0; 8. forduló: Atlético Madrid – Cádiz 3-2, Betis – Valencia 3-0, Alavés – Osasuna 0-2, FC Barcelona – Sevilla 1-0, Getafe – Villarreal 0-0, Girona – Real Madrid 0-3, Rayo Vallecano – Mallorca 2-2, Real Sociedad – Athletic Bilbao 3-0, Almería – Granada 3-3, Las Palmas – Celta Vigo 2-1. Az élcsoport: 1. Real Madrid 21 pont, 2. FC Barcelona 20, 3. Girona 19.

* Olasz Serie A, 6. forduló: Cagliari – AC Milan 1-3, Empoli – Salernitana 1-0, Frosinone – Fiorentina 1-1, Genoa – AS Roma 4-1, Hellas Verona – Atalanta 0-1, Inter – Sassuolo 1-2, Lazio – Torino 2-0, Monza – Bologna 0-0, Napoli – Udinese 4-1; 7. forduló: Atalanta – Juventus 0-0, Bologna – Empoli 3-0, Fiorentina – Cagliari 3-0, Lecce – Napoli 0-4, AC Milan – Lazio 2-0, AS Roma – Frosinone 2-0, Salernitana – Inter 0-4, Sassuolo – Monza

0-1, Torino – Hellas Verona 0-0, Udinese – Genoa 2-2. Az élcsoport: 1. Inter 18 pont (19-3), 2. AC Milan 18 (15-8), 3. Napoli 14 (16-6), 4. Juventus 14 (12-6), 5. Fiorentina 14 (15-10).

* Német Bundesliga, 6. forduló: RB Lipsce – Bayern München 2-2, Freiburg – Augsburg 2-0, Wolfsburg – Eintracht Frankfurt 2-0, Mainz – Bayer Leverkusen 0-3, 1. FC Köln – VfB Stuttgart 0-2, Hoffenheim – Borussia Dortmund 1-3, Bochum – Mönchengladbach 1-3, Heidenheim – Union Berlin 1-0, Darmstadt – Werder Bréma 4-2. Az élcsoport: 1. Bayer Leverkusen 16 pont, 2. VfB Stuttgart 15, 3. Bayern München 14 (20-6), 4. Borussia Dortmund 14 (12-6).

* Francia Ligue 1, 7. forduló: Le Havre – Lille 0-2, AS Monaco – Olympique Marseille 3-2, Lorient – Montpellier HSC 0-3, Toulouse – Metz 3-0, Nice – Brest 0-0, Strasbourg – Lens 0-1, Reims – Lyon 2-0, Stade Rennes – Nantes 3-1, Clermont – Paris St. Germain 0-0. Az élcsoport: 1. AS Monaco 14 pont (18-10), 2. Brest 14 (8-6), 3. Reims 13 (13-8), 4. Nice 13 (8-4).

Megyei eredményjelző

* 5. liga, 4. forduló: Cintos – Harangláb 4-1, Szászbogács – Sáromberke 2-4, Nyárádmagyaros – Magyarsáros 2-0, Désfalva – Jedd 1-1, Egrestő – Nyárádgálfalva 1-3, Harasztkerék – Csittszentiván 0-3. Az élcsoport: 1. Nyárádgálfalva 12 pont (18-4), 2. Csittszentiván 12 (14-6), 3. Jedd 10 (23-6).

A legnehezebb mérkőzés előtt áll a Ferencváros

A Ferencvárosra és éppen egy hónappal ezelőtti vezetőedzőjére, Dejan Stankovicra az eddigi legnehezebb mérkőzés vár az Európa-konferencialiga csoportkörének második fordulójában, ugyanis az idén döntős Fiorentina vendége lesz ma a magyar bajnok, így a célként megfogalmazott továbbjutás szempontjából a pontszerzés sokat érhet a végelszámolásnál.

A szerb szakember irányításával mind az öt találkozójukat megnyerték a zöld-fehérek, akik közben megőrizték a Máté Csaba regnálása alatt mutatott gólerős játékukat, legalábbis erről tanúskodik, hogy vasárnap hátrányból fordítva 6-1-re győztek az MTK ellen. A rengeteg találat nagyban köszönhető a nyáron Paksról érkezett gólkirálynak, Varga Barnabásnak, aki új csapatában is ontja a gólokat. De állandó cseréje, a szintén középcsatár Aleksandar Pesic is rendre betalál, miközben a többi támadó, a hétvégi örökrangadón duplázó Marquinho és az Eintracht Frankfurt által megszerzett Lisztes Krisztián is sokszor eredményes. A támadók remek teljesítményében pedig az izraeli Mohammed Abu Faninak van kulcsszerepe, aki hét bajnoki meccsen már nyolc gólt készített elő.

A Fiorentina ellen azonban korántsem lesz egyszerű folytatni a sorozatot, akár a győzelmek, akár a gólok tekintetében, mert sokkal nagyobb játékerőt képvisel, mint a magyar bajnok eddigi ellenfelei, ráadásul a formája is kifejezetten jónak tűnik. A lila együttes támadásait például a 15-szörös olasz válogatott Giacomo Bonaventura szervezi, a riválisok kapusait pedig az a Nicolás González riogatja elől, aki tavaly csak sérülés miatt maradt ki a világbajnok argentin válogatott keretéből. A firenzei klub hét forduló alatt gyűjtött 14 pontjával ötödik az olasz bajnokságban, azaz jelenleg jó eséllyel akár a Bajnokok Ligája-indulásért is versenyben lehet a Serie A-ban, ráadásul öt találkozó óta veretlen. Ami viszont

előny lehet a Ferencvárosnak, hogy a 45 éves Stankovic az előző idényben még a Sampdoriát irányította, így jól ismeri a Fiorentinát.

Az mindenképpen közös a két gárdában, hogy lesznek nagy hiányzói: az olaszok brazil jobbátvédjüket, Dodót veszítették el hónapokra, míg a Ferencvárosból két támadó, Adama Traore és Tokmac Nguen hiányzik.

A két patinás egyesület hosszú története során még sosem találkozott egymással. A Ferencváros meglehetősen sok szép emléket őriz az olasz csapatokkal szemben, ugyanis az 1960-as években kiejtette többek között a Sampdoriát, az AS Romát és a Bolognát is a Vásárvárosok Kupájából, valamint az 1965-ös döntőben a Juventust is legyőzte, a magyar klubfutball máig legnagyobb sikerét elérve.

Egy évvel később viszont a BEK-ben az Internazionale túl nagy falatnak bizonyult, a közelmúltban pedig a Juventus három éve mindkétszer legyőzte a magyar csapatot a BL csoportkörében. A Fiorentina negyedszer csap össze magyar csapattal: az 1960-as években kiejtette az Újpestet, de kiesett a Győrrel szemben a KEK-ben, 2009-ben pedig a BL csoportkörében mindkétszer felülmúlta a Debrecent.

A győztes ferencvárosi csapat tagjai a labdarúgó-Európa-konferencialiga csoportkörének első fordulójában játszott Ferencvárosi TC – Cukaricki mérkőzés végén a budapesti Groupama Arénában 2023. szeptember 21-én
Fotó: MTI/Koszticsák Szilárd

A két gárda útja a harmadik számú európai kupasorozat főtáblájára teljesen különböző volt. Amíg a Ferencvárosnak a férfi Klaxvik elleni BL-búcsú után három párharcot kellett megnyernie a csoportkörbe jutáshoz a Kl-ben, addig a toscanaiak az ideji döntős vereség után csak a Juventus kizárása miatt indulhattak ismét az Európa-konferencialigában, ahol a selejtező utolsó körében bekapcsolódva, a Debrecent búcsúztató Rapid Bécs

kijetésével jutottak a csoportkörbe. Ott aztán a Genk vendégeként 2-2-es döntetlennel rajtoltak. A firenzei Artemio Franchi Stadionban 22 órakor kezdődő összecsapást az M4 Sport televízió élőben közvetíti. A csoport másik mérkőzésén a nyitókörben a Ferencváros által legyőzött szerb Cukaricki a belga Genket fogadja

Leskovacban. A magyar bajnok sikerrel mindenképpen a csoport élén maradna, döntetlennel pedig akkor, ha a Genk legfeljebb egygólos győzelmet arat Szerbiában.

A négyesből az első a nyolcadöntőbe jut, a másodiknak pedig játszania kell az Európa-liga egyik csoport harmadikjával a 16 közé kerülésért.

Televíziós közvetítések

* 17.30 óra, Pro Arena: Astana – Viktoria Plzen (Európa-konferencialiga)

* 19.45 óra, Pro Arena: Olympique Marseille – Brighton & Hove Albion (Európa-liga)

* 19.45 óra, RTL Három: Freiburg – West Ham United (Európa-liga)

* 22.00 óra, RTL Három, Pro Arena: Liverpool – Union Saint-Gilloise (Európa-liga)

A tabella

1. Ferencváros	1	1	0	0	3-1	3
2. Fiorentina	1	0	1	0	2-2	1
3. Genk	1	0	1	0	2-2	1
4. Cukaricki	1	0	0	1	1-3	0

Jól vigyáznak a kincsekre

Újabb ingatlannal gazdagodott a nyárádszeredai főtéri református egyházközség: egy tágas, berendezett épületegyüttest és kertet vehetett át vasárnap a gyülekezet.

Gligor Róbert László

Vasárnap az istentiszteleten éppen arról szólt a prédikáció, hogy Isten kincseket bíz ránk. Ennek megfelelően istentisztelet után

Berendezett épületegyüttest és gyümölcsöst is magába foglal a megvásárolt ingatlan

Fotó: Gligor Róbert László

megnyitották a gyülekezet előtt annak az ingatlan kapuját, amelyet az egyházközség egy helyi családtól vásárolt meg: a parókia közelében egy emeletes és egy földszintes lakóházat, valamint egy 70 gyümölcsfával beültetett kertet magába foglaló ingatlan tulajdonába jutott. Mivel gyülekezeti és közösségi célokra jól hasznosítható, az egyházközség örömmel élt a lehetőséggel, és 150 ezer euróért vásárolta meg a belsőséget. Az előzőleg már megkötött szerződés most

vált végérvényessé, miután az utolsó részletet is kifizették, így egy héttel ezelőtt a presbitérium, most pedig a gyülekezet is átvehette a bebutorozott, tágas épületeket és telket. „Ez is egy igazi kincs, érték, amelyet nemcsak a jelen, hanem a jövő gyülekezete is értékelni fog. Ezért kell imádkoznunk és dolgoznunk, hogy ez az érték megmaradjon, és még értékeesebbé váljon” – nyilatkozta lapunknak Tőkés Attila lelkipásztor.

Hozzátette: most a falakat, helyiségeket vették át, de azokat be kell lakni, étellel kell megtölteni. A héten már itt fognak találkozni a konfirmációi előkészítőkre járókkal és az ifjakkal, ugyanis a gyülekezeti terem jelenleg felújítás alatt áll. A gyülekezet nagyon hálás ezért a lépésért, bizalmat szavazott a presbitérium és a közgyűlés is az ingatlanvásárlásra, és örömmel bólintott rá az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűlés is, mert ők is örülnek, ha egy gyülekezet nem hátrafelé halad, hanem befektet, gyarapodik. „A sok munka mellett nem szabad megfeledkezni arról, hogy a gyülekezet anyagi helyzete stabil, de nem tudni, mit hoz a jövő, s ez az ingatlan sokat jelenthet a jövőbeli anyagi stabilitás tekintetében is” – tette hozzá a lelkész.

Fábián Ferenc gondnok is köszönetet mondott a gyülekezetnek a támogatásért, hiszen egy közel kéthektáros területet adtak el, hogy

ezt az ingatlant megvásárolhassák. Hogy a gyülekezet anyagi mérlege ne legyen negatív, további három hektár erdőterületet is vásároltak, tehát mindenképp gyarapodás tapasztalható, és tervezik, hogy az eladott két hektárt is pótolják a jövőben. Az elképzelés megvalósítása viszont nem volt egyszerű, hiszen tavaly a demeterfalvi leányegyházban volt templomjavítás, idén az anyaegyházközség templomának belső felújítása zajlik, s az egyházközségnek számos egyéb anyagi kérdést is meg kell oldania mindezzel egy időben.

MCC-tanulmányi kirándulás Brüsszelben

A Mathias Corvinus Collegium Alapítvány Középiszolás programjának keretében 12 erdélyi diák vett részt a szeptember 18–21. között megszervezésre kerülő brüsszeli tanulmányúton. Ez volt az első olyan, az alapítvány által szervezett tanulmányút, amikor az erdélyi diákoknak megadatott a lehetőség, hogy Brüsszelben töltsenek pár napot, megismerve az ottani MCC működését, az Európai Unió szerepét, annak intézményeit és különböző csoportjait. A brüsszeli MCC a tavaly ősszel nyitotta meg kapuit. Marosvásárhelyről négy diák vett részt ezen a pár napon, én is a felvételt nyert szerencsés diákok közé tartoztam.

Miclea Andrea Szidónia

Szeptember végén az MCC erdélyi csoportjában hirdették meg ezt a lehetőséget, amellyel élni szerettem volna, így gondolkodás nélkül jelentkeztem, mivel nagyon érdekel az EU munkája, döntéshozóinak álláspontja és a törvényhozás útja. Az sem titok, hogy régi vágyam volt eljutni az Európai Parlamentbe, az utunk során erre is sor került.

Szeptember 17-én, vasárnap találkozott a kis csapatunk a kolozsvári szálláson. Két koordinátorunkkal – Pataki Hannával és Bálint Tekla Kincsővel – vágtunk neki ennek az érdekesítő és agytágító útnak. Pár óránk jutott az alvásra, de az izgatottság miatt szemhunyásnyit sem aludtunk. Mégis hajnalban új erővel indultunk a reptérre. Két és fél óra út várt ránk, amely borzasztóan lassan telt, mivel minél előbb szeretnénk volna megérkezni. Türelmetlenségünket a felhőtömeg és a felkelő nap szépsége oszlatta el. A belga fővárosba érve azt hittük, hogy az utazás izgalma szünni fog, de egyre csak

erősödött, és persze a kíváncsiság is úrrá lett rajtunk.

Miután megérkeztünk, megismerkedtünk két MCC-s kollégával, Benkó Hajnalkával és Orémusz Dominika Hajnalkával, akik az ottani központot vezetik, és akik a programjainkat megszervezték. Ők és az erdélyi kísérőink segítettek nekünk tájékozódni a városban, bemutatták a nevezetességeket, és a belga gasztronómia rejtelmeibe is bevezettek minket. Hétfő délelőtt egy workshopon vettünk részt, amelyet Gát Ákos Bence, a brüsszeli MCC alkalmazottja tartott az EU intézményeiről, azok szerepéről és a csoportosulások álláspontjáról. Ez volt az első program, amely megalapozta, illetve kiegészítette ez irányú tudásunkat. Finom ebéd követte az említett programot, amely után elfoglaltuk szobáinkat, és a szük egyórás szabadidőnkben meglátogattuk a közeli parkot. Este részt vettünk egy nyílt eseményen, amelynek témái a múzeumok szerepe, azok lehetséges politikai hátterei és Európa történelme a krízis alatt voltak. A beszélgetésen részt vett dr. Katalin Deme, a dániai Aarhus Egyetem tanára, Jon Eirik Lundberg, a Laesoe Art Hall kurátora és Didier Rykner művész-történész, újságíró, a La Tribune de l'Art alapítója. A beszélgetés végén a jelenlevők is szabadon kifejtették

véleményüket, vagy kérdezhettek a szakemberektől.

Kedden álmosan, de annál motiváltabban találkozott a csapat a reggelinél, majd gyors készülődés után indultunk is az MCC előadóterembe, ahol James Illingworth EU-s irányelvi elemzővel közösen térképeztük fel a különféle csoportosulások ideológiáját, azok fontosságát és főbb döntéshozatalaikait. A déli órákban a tanulmányutunk egyik fénypontja következett: betekintést nyerhettünk az Európai Unió parlamentjébe, ahol Winkler Gyula RMDSZ-es parlamenti képviselővel találkoztunk. A parlamenti képviselő ismertette velünk fő feladatait, fiatalokkal kapcsolatos céljait, az új generációk bevezetését a politika világába. Rövidnek tűnő beszélgetésünk alatt egyértelművé vált, hogy Winkler Gyula nagyon szeretet a fiatalokkal foglalkozni, és egyre több ifjúsági csoport jut el hozzá a tárgyalóterembe, akiket mindig szeretettel fogad, ahogy minket is. Mint kiderült, az elmúlt két hétben különböző programok keretén belül több erdélyi diák is megfordult a környezetében. A napi rutinjáról is megkérdeztük, ő pedig azt nyilatkozta a csapatunknak, hogy nincs két egyforma napja. Azért érzi különlegesnek a hivatását, mert az év minden napján más-más emberekkel találkozik, és

különböző elintézők várják rá, akár képviselői szempontból is. Megemlítette, hogy az is egy fő szempont a számára, hogy különböző korosztályokat sikerül megszólítania. Minden hete két részre oszlik: a hétköznapjait Belgium fővárosában, a kisebb városhoz hasonló Európai Parlamentben tölti, hétvége pedig hazatér Romániába, mivel szülővárosában, Vajdahunyadon RMDSZ-képviselő, így eseményekre járva, fesztiválokra megjelenve tölti a „pihenőnapokat”. Saját bevallása szerint nagy motivációt ad neki az otthoni környezet, péntekenként ugyanis úgy várják őt az ismerősei, rokonai, mint a „rugó, ami fel van húzva”. A gyakornokai mindig a segítségére vannak, jól együtt tudnak működni a hatékonyabb döntések meghozatala érdekében. A beszélgetés utolsó perceiben azt is megosztotta velünk, hogy folyamatosan terveket sző, és felajánlásokat tesz az itthoni egyesületeknek és alapítványoknak annak érdekében, hogy az elkövetkezendő időszakban minél több erdélyi diák jusson el az Európai Unió parlamentjébe.

A délutáni órákban meglátogattuk a Parlamentáriumot, amely közvetlenül a parlament mellett helyezkedik el. Ez egy olyan múzeum, ahol az Európai Unió történelméről mesélik el hagyományos és

interaktív módon egyaránt. Este egy olyan welcome dinneren (üdvözlő vacsorán) vettünk részt, ahol az MCC ügyvezető igazgatója, dr. Frank Füredi professzor mellett sok más kiemelkedő személyiséggel tudtunk kötetlenül, nyíltan beszélgetni. A szállásra visszatérve csapatunk egyetértett abban, hogy jó lenne időben nyugovóra térni, mivel másnap újabb izgalmas, élménydús nap elé nézünk.

Ott-tartózkodásunk harmadik napján Waterlooba kirándultunk, ahol az Oroszlános-dombon kívül sok más érdekességgel találkoztunk, és tömördek ismeretanyagra tettünk szert. A látogatást a múzeummal kezdtük, ahol a katonák fegyverein kívül az öltözetüket, személyes tárgyait és gyógyszereszei eszközöket is szemügyre vehettünk. Felfedező utunk a Panorámánál folytatódott, ahol megcsodálhattuk a csatáról készült panorámás festményt. Ez volt a nap egyik legmegrázóbb, legérzelemtelibb pillanata. A fegyverek közül két típusú puska működését élőben nézhettük meg a lövészet bemutaton. A nap végére a dombra felvezető 226 lépcsőfokkal megküzdve tárult elénk a csata teljes színtere. Szabadidőnkben a Szent Hubertus Királyi Galérián végigsétálva bámeszkodtunk csapatársainkkal, így jutottunk ki a Grand Place-ra. A pisilő kislíró szobra is egy volt a kihagyhatatlan látnivalók közül.

Sajnos az utolsó napi programunk rövid volt, mivel a hazautazás is a programpontok között szerepelt. Kárpótlásként Schenk Richárd még a reggeli órákban tartott egy előadást a földművelés terén történt előrelépésekről az EU-n belül. Nem szívesen tértünk vissza a reptérre, a Brüsszelben töltött négy nap ugyanis olyan gyorsan eltelt, mintha fénysebességre váltottunk volna. Tengernyi új információval és élménnyel tértünk vissza az iskolapadba. Az MCC erdélyi csapatának nevében büszkén kijelenthetem, hogy ez a tanulmányút nemcsak iránymutató volt számunkra, hanem – az alapokon túl – egy teljesen más szemléletmódot is adott.

24 ÉVE!

rádió

Gaga

DE 24 DE ANI!

A RÁDIÓ GAGA SZERVEZÉSÉBEN /
RADIO GAGA PREZINTĂ

**MAGNA
CUM
LAUDE**

AKUSZTIKUS KONCERT /
CONCERT ACUSTIC

2023. OKT. **MAROSVÁSÁRHELYI KULTÚRPALOTA** **16.**
PALATUL CULTURII DIN TÂRGU MUREȘ **16.**
70 LEJ | **18⁰⁰ / 20⁰⁰** **OCT. 2023.**

FOTAMOGATÓ

HALLER

BELÉPŐKET KIZÁRÓLAG A MAROSVÁSÁRHELYI KULTÚRPALOTÁBAN VÁSÁROLHATNAK.
BILETELE SE GĂSEȘC EXCLUSIV LA CASIERIA PALATULUI CULTURII DIN TÂRGU-MUREȘ.

KULTÚRPALOTA

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

BORSZŐLŐ rendelhető Ákosfalván. Tel. 0756-811-553. (mp)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (20912-I)

LAKÁS

LÁNY lakótársat keresünk (az orvosi egyetem közelében). Tel. 0742-523-072. (20926-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALOK szobafestést, mázolás, lépcsőházfestést, csempe-, padló-csempe-, lamináltparkett-lerakást garanciával. Tel. 0746-552-473. (20764-I)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST stb. vállalak. Tel. 0771-605-189. (20795-I)

VÁLLALJUK háztetők készítését cserépből vagy Lindab lemezből, hidroizolációt kartonnal vagy poliészterrel, meszelést és kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 10% kedvezményt adunk. Tel. 0756-825-935, Csaba. (20845-I)

VÁLLALUNK bármilyen tetőkészítést és kisebb javítást. Tel. 0758-598-133, István. (20837)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (20715)

VÁLLALOK szobafestést, teraszjavítást és bármilyen kisebb benti vagy kinti javítást. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Tel. 0740-358-662, László. (20865)

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20844-I)

TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást és bármilyen munkát, takarítást stb. Tel. 0747-508-707. (20854-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőjavítást, cserépforgatást, garázstető-javítást, meszelést, szigetelést polisztrénnel és bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-899-145. (20900-I)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb javítást, külső-belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0751-696-823. (20823-I)

TAPASZTALT szakember vállal garanciával: szigetelést polisztrénnel, padló-, falicsempe- és parkettlerakást, tetőjavítást, tetőkészítést, festést, teraszjavítást, teraszfestést, kerítésjavítást, kerítéskészítést, kapujavítást vagy -készítést, garázsjavítást, garázsfedést. Október 15-ig 15% kedvezmény. Tel. 0720-382-644, András. (20865)

Târgu Mureș
Marosvásárhely

A **The Journey** művészcsoport újra Marosvásárhelyre látogat. Ezúttal az éneklő, a zongoraművész és a modern balettel ötvöző **Mozart – Boldogan melletted** című előadást mutatja be.

Marosvásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szeretettel meghívja Önöket a világhírű művészeket felsorakoztató **The Journey** előadására, amelyre október 15-én 18 órától a **Kultúrpalota Nagytermében** kerül sor. Az érzelmek széles skáláját felidéző előadás koreográfiája az élet, a szerelem és a halál, valamint a túlvilági élet kérdésének a művészi megjelenítésére épít.

Az együttes tagjai:

Juliane Banse szopránénekesnő,
Alexander Krichel zongoraművész,
Simon István marosvásárhelyi születésű balett- és táncművész,
valamint
Andreas Heise koreográfus.

A belépés díjtalan, de ingyenjegy beszerzéséhez kötött. Ingyenjegyek a Kultúrpalota jegypénztárában kaphatók keddtől péntekig 9–15.30, illetve szombaton és vasárnap 9–14 óra között. Telefonon a megadott időintervallumban a jegypénztár 0365-451-034-es telefonszámán lehet helyet foglalni.

A Bel- és Külkapcsolati Osztály

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió

Gaga

Marosvásárhely

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

mediator

MEGEMLÉKEZÉS

„Csak az élet az,
ami hamar elszalad,
de kedves, szép emléked
örökké megmarad.”

Szomorú szívvel emlékezem szeretett édesapámra,
NAGY LAJOSRA
a jóságos nagyapára, apósra halálának 25. évfordulóján. Jóságát és szeretetét örökké szívünkben hordozzuk. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Lánya, Jutka és családja. (20942-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, szerették és tisztelték

BORDI GÉZA
művészettörténész tanárt,
hogy október 3-án, életének 86. évében elhunyt.
Temetése október 6-án, pénteken 14 órakor lesz Marosvásárhelyen, a református temetőben.
A gyászoló család. (20946-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Az Ariel Színház munkaközössége kegyelettel búcsúzik szeretett kollégánk, Szőlősi Péntes Szilárd drága szüleitől, a Székely Népi Együttes legendás tagjaitól,
SZŐLŐSI ERZSÉBET EMESÉTŐL
és
SZŐLŐSI JÁNOSTÓL,
akik egymást követve távoztak az égi színpadra. Ezúton fejezzük ki mély együttérzésünket, és kívánunk vigasztalódást az egész családnak. (sz.-I)

Marosvásárhely (Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

Szováta
Str. Principală nr. 151
0773 347 494

www.doraoptics.ro

**HAVI
KEDVEZMÉNY
-15%
SZEMÜVEGLENCSEKRE**

LAM, hiteles megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MIKROHITEL

0720 030 804

**SZALADJ
EGY JÓ CÉLÉRT!**

**VASÁRNAP
OKT. 8** | **MEGTALÁLSZ MINKET A SOMOSTETŐN!**
10:00 - 18:00

**A NEHÉZ SORSÚ GYEREKEK IS
MEGÉRDEMLIK A KÉNYELMES
LÁBBELIT.**

ADOMÁNYODDAL ŐKET SEGÍTJÜK!

**HELYSÍN AZ
ÁLLATKERT!**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Sajtóközlemény

2023.10. 04.

Aláírták „Az AQUASERV RT. digitalizált tevékenységének bővítése műszerek és szoftverek beszerzése révén az ivóvíz-szolgáltatásban felmerülő veszteségek csökkentése érdekében” című projekt kivitelezési szerződését

Az AQUASERV RT., „Az Aquaserv Rt. digitalizált tevékenységének bővítése műszerek és szoftverek beszerzése révén az ivóvíz-szolgáltatásban felmerülő veszteségek csökkentése érdekében” című, **11.637.459** (+héta) lej összértékű projekt haszonélvezői minőségében, mely projektet a 2014–2020 Nagy infrastruktúra operatív programból finanszíroznak, bejelenti, hogy **2023. október 4-én** a projekt keretében aláírta a következő szerződést:

SCADA-bővítés és fejlesztés

- Vállalkozó: **SIEMENS KFT.**;
- Az építési szerződés értéke: **4.984.605** lej, heta nélkül;
- Befejezési határidő: **2023.11.12.**

A szerződés általános célja:

Az AQUASERV RT. által üzemeltetett településeken a vízellátó és szennyvízrendszerek hatékony működésének biztonsága, a távfelügyeleti területek bővítése, illetve a digitális rendszerek bővítése az ivóvízveszteségek csökkentése érdekében, valamint a vízellátás monitorozásának javítása és az ivóvízellátó rendszer és az energiahatékonyság növelése.

A szerződés konkrét célkitűzései:

- Meglévő SCADA-rendszerek frissítési szolgáltatása vállalati szinten.
- Technikai támogatás, valamint megelőző és korrekciós rendszer szoftverelemeinek karbantartása 36 hónapig.
- Telepítési, konfigurációs, képzési és tudásátadási szolgáltatások a kedvezményezett IT/OT kiberbiztonsági csapatának.

Haszonélvezők száma:

Hozzávetőlegesen **300.000** lakos a projekt megvalósulási területén.

Az eseményen a nyertes kivitelező cég képviselői és az AQUASERV RT. vezetősége vett részt.

A projektet a 2014-2020 Nagy infrastruktúra operatív programból finanszírozzák.

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér

versenyvizsgával felvesz

három villanyszerelőt – COR-kód 741307.

A versenyvizsga időpontja:

október 19., 10 óra.

A pályázati dossziék benyújtásának határideje:

október 13., 15.30 óra.

Bővebb tájékoztatás

a www.transylvaniaairport.ro honlapon

vagy a **0265-328-888-as telefonszámon.**

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

228-as
a **DIGI** hálózatban